

ek

hazahívja
országából

A. Marin értesülési
ivatalosan hazahív-
tá, aki már évek
zovjet mérnökkel
készült el egy kor-
sével. Mint ismer-
z aki néhány évvel
fició: vezetett az
ficiója bajbajutása-
norvég sarkkutató
omezőkön lelte ak-
norvég sarkkutató

ás Német-
ellen

(Rador). A Hiván
konvenció aláírói-
nyújtott át Német-
való beleavat-
ajtó, agentprovoka-
án végez.

enezer
s szirákba-
kában

23. Ma 22 szövet-
450.000 munkása
y és a munkások
folytak az egyez-
ék nem vezettek
ossevelt köze fog
a érdekében.

ban. Londonból je-
in viharok, jégeső
tak. Tyuktojánál
háztetőt igen su-
poolban több mint
om személy a viz-

erfogása. Tegnap
külvárosi utcában
a rendőrség Frici
gy adott pillanat-
ul szimatolni kez-
t fogott a kutya
Egyre szűkült és
ni egy arrahaladó
t fogott a kutya
gazdoltatta az elő-
rült, hogy Sándor
törövel azonos és
tt életfogytiglani
ának. Joidis be-
rendőrségre, ahol
ála hatvan revol-
szolyt és lopott
t, akit a rendőr-
atóságok kezére,

3300
S-lap

Élvszonkötésben
ap, 300 lej
150 lej
0 lap, két
300 lej
ap, 100 lej
45 lej
0 lap, 495 lej
0 lap, 495 lej
0 lap, 495 lej
150 lej

mentesen.

nyvek jegyzékét
uj.

ap, 300 lej
150 lej
0 lap, két
300 lej
ap, 100 lej
45 lej
0 lap, 495 lej
0 lap, 495 lej
0 lap, 495 lej
150 lej

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Ara 5 lej
Szerda, 1935. szept. 25.
5995. EV. XVIII. ÉVF.
ELUL 27. 215 SZÁM

Közvetlen tárgyalások indulnak meg Anglia és Olaszország között

A Szovjet helyesli Anglia fellépését Olaszországgal szemben. Abesszinia elutasítja az olasz ellenjavaslatokat

Ujra Amerikába menekül az arany

Az új sajtótörvény

A sajtó is kap egy ajándékot a kormánytól a parlament őszi ülészakán. Tető alá hozzák a régóta beharangozott sajtótörvényt. A törvényjavaslat talán már el is készült. Teljes szövegét nem hozták még nyilvánosságra, csak néhány szemelvény látott napvilágot.

Ez a néhány szemelvény gyanúsán szelid és megfoghatatlanul ártalmatlannak látszik. Képesített újságírókról, újságíró oklevélről, újságírókból álló sajtóbírósról és más, olyan szelid dolgokról van szó a közzétett részletekben, amikről nincs mit félni.

Attól tartunk azonban, hogy a keserű pi-ruia az egyelőre nyilvánosságra nem hozott paragrafusokba van csomagolva. Az új törvényjavaslat ugyanis régi szokás szerint úgy készül el, hogy az érdekeit félt — a sajtót, a kisdokát és a hírlapírókat — elfelejtették megkérdezni róla. Még kedvesebbé kérdezték meg a kisebbségi sajtót, amelynek szintén lehetett volna némi mondanivalója a sajtótörvényről.

Ugy látszik a rólunk, de nélkülünk elv a sajtótörvény megszavazásában is érvényesülni fog és ezért várja ezt az új törvényt ve-gyes érzelmeikkel a romániai sajtó.

A megmagyarázott cenzúra

Incelef belügyminiszter tegnap szépen megmagyarázta a cenzurát. Azt mondta, hogy vannak olyan körülmények és olyan pillanatok, amikor muszáj a cenzurával és az ostromállapottal élni. E kivételes intézkedéseket azonban nem politikai ellenfeleivel szemben alkalmazza a kormány, hanem azok ellen fordítja, akik meg nem engedett módon uszítanak, veszélyeztetik a társadalmi rendet, a felekezetek és osztályok közötti békét.

E zavaros elemekkel szemben viszont szük-ség van a cenzurára és az ostromállapotról. A demokráciának is úgy kell védenie magát a nehézségekben, ahogy tudja.

Ilyen szépen magyarázta meg a cenzurát a belügyminiszter ur.

Ezek után csak egy tisztelteltjes taná-csunk volna. Vegye elő a belügyminiszter ur a tegnapi Patriát és mondjuk a Porunca Vremii ugyancsak tegnapi számát. Látni fogja, hogyan fest a gyakorlatban, amit olyan szépen kifejtett elméletben.

A Patriában például láthatja, hogy hasá-b-számra törölték ki Maniu újkorai beszédét. Azt a beszédet, amit az ország többszörösen volt és valószínűleg többszörösen leendő mi-niszterelnöke mondott el.

Es csak nem akarja valakivel elhitetni a belügyminiszter ur, hogy Maniu az állami és társadalmi rend ellensége volna, akivel szemben csak cenzurával és ostromállapottal lehet védekezni?

Visszont vegye a kezébe a Porunca Vremii-t és nézze meg, hogy mit nem törölt ebből a lapból a cenzor piros ceruzája.

Nem törölte például a szokásos elsőoldali képet, amely ez esetben egy iszonyatos kí-nézésű zsidó polipot ábrázol, amint vért szolja keresztény áldozatának.

Nem törölte azt a cikket, amely szerint összeszkülvő zsidó banda tarolja le a román erődöket, azt a cikket sem, hogy minden zsidó bolsevik és valamilyen láthatatlan zsidó központ tanácsára aknázza alá az ország biztonságát. Az a cikk is megjelenhetett,

GENF, szeptember 24. Pillanatnyilag ugyan feloldódott a feszültség az olasz-abesszin konfliktus ügyében, a helyzet azonban távolról sem biztató. Az öös bizottság jelentésében, melyet ma nyújtott át a Népszövetség tanácsának, megállapítja, hogy nem sikerült teljesítenie feladatát az olasz-abesszin ellentétek kiküszö-bölésére, a népszövetségi alapokmány rendelkezéseinek szigorú tiszteletben tartásá-
val. Ilyen körülmények között kéri a Népszövetség tanácsát, szükségesnek tart-
ja-e még a bizottság további munkáját. A Népszövetség tanácsa ma sem tartott ülést és előreláthatólag csak csütörtökön kerül arra sor. A hangulatra mindenesetre jellemző, hogy egyes verziók szerint az ülésszakot rövidesen befejezik és csak meg-figyelőket hagynak hátra Genfben, akik szükség esetén intézkedni fognak a tanács újabb összehívására. Általában a kimerültség jelei mutatkoznak Genfben és nem bíznak újabb genfi békéltetés lehetőségében.

Lavál ma hosszas megbeszélést folytatott Edennel, a tárgyalások eredményé-ről azonban semmiféle szivárgott ki. Népszövetségi körökben az a hír terjedt el, hogy Franciaország az angol kormány értesítése nélkül intézkedett volna egy Aden-től északra fekvő sziget elfoglalása, illetve francia birtokba vétele irányában. A szó-banforgó sziget állítólag nagy jelentőséggel bír katonai szempontból.

Olaszország barátságos arcot mutat Anglia felé

Róma, szeptember 24. Az olasz kormány ma délelőtti minisztertanácsot tartott. Musso-lini hosszabb exposé, tartott az általános helyzetről, mely a genfi javaslatok elte-tása után állott előt. Az olasz miniszter-elnök hangsúlyozta, hogy kormánya nem terjesztett elő Genfben újabb javaslatokat és csak szóbelileg mutatott rá azokra az oko-
ra, amelyek az elutasító határozathoz vezet-tek. A Duce megállapította, hogy az utóbbi napok eseményei az olasz kormány maga-tartásának helyességét igazolták, majd azok-ról a lehetőségekről beszélt, amelyek a nép-szövetségi alapokmány alkalmazásából kö-vetkezhetnek Olaszországra és megállapítot-ta, milyen magatartást fog Olaszország tanu-ítani új helyzet kialakulása esetén.

Ezt megelőzően Mussolini sir Erik Drum-mond római angol nagykövettel tárgyalt. A találkozás szívélyes hangnemben folyt le és hír szerint az angol nagykövettől újabb kijelen-tése, hogy az angol flotta manőverei nem irányulnak Olaszország ellen, Anglia nem viseltetik ellenséges érzéssel Olaszország iránt, csak a Népszövetség tekintélyét kí-vánja megvédeni. A két ország között fennáll a közvetlen tárgyalások lehetősége.

Tegnap óta az olasz sajtóban megszüntek az angolelleses támadások és újabb felvetik annak gondolatát, hogy Anglia, Francia-ország és Olaszország háromhatalmi konfe-renciára üljenek össze a Népszövetség égi-sze alatt.

Palesztinát is védelmi állapotba helyezik?

London, szeptember 24. Az angol kormány is minisztertanácsra ült össze ma délben a Downingstreeten Baldwin elnöklete alatt. Sir Samuel Hoare külügyminiszter informálta a minisztertanácsot azokról a tárgyalásokról, amelyeket Sir Drummond római nagykövet Mussolinival folytatott, majd ismertette Eden legújabb jelentéseit Genfből.

A Press Association jelentése szerint a Downingstreeten nagy tömeg várta a minisz-tertanácsra érkező minisztereket. Hoare kül-ügyminiszter mosolygó és deris arcgal fo-gadta a fényképezők rohamát és a minisz-terek általában nem látszottak nyugtalanság jelei.

amelynek szerény címe: Hová vezet a zsidó arcátlanúság és a zsidókat teszi felelőssé ama szentségtörésért, hogy valami rahatárusok — horribile dictu — Petrache Lupunak, a maglaviti csodapásztorának a képét nyomtat-ták rá a rahatesomagoeszkákra.

Különbözik minnek soroljuk fel, hogy mi min-den jelenhetik meg a Porunca Vremiben és

Párizsi jelentés szerint Anglia előzékeny választ adott Franciaország azon kérdésére, hogy közép-európai konfliktus esetén is haj-
szó. A válaszcikkben Anglia olyan határozott fellépést ta-nusítani, mint az abesszin konfliktus ügyé-ben tette és ha különösen Ausztriáról lesz szó. A válaszcikkben kijelenti, hogy Anglia Közép-európában is meg fogja védeni a nép-szövetségi alapokmányt, magatartását azon-ban természetesen befolyásolni fogja a Nép-szövetség magatartása az olasz-abesszin kon-fliktus ügyében.

Londoni jelentések szerint Palesztinát is védelmi állapotba helye-zik és előkészületek folynak ebben az irányban.

Párizs, szeptember 24. (Rador). A l'Oeuvre Radek tollából cikket ír az abesszin konfliktusról, amelyben rámutat arra, hogy Szovjet-oroszország elvben ellene van minden gyarmati akciónak és emlékeztet arra, hogy Oroszországot semmilyen érdek nem fűzi Abessziniához. Oroszország nem kívánja sulyosítani az Olaszország és a többi hatal-mak közötti kapcsolatokat, mert a béke nem nyerne ilyen feszültség következtében. Ez nem tenne mást, minthogy Olaszországot Németország karjaiba hajtaná. Ha Anglia megvédi érdekeit a Földközi tengeren, a békét védelmezi.

Oroszország, amely a békét óhajtja, csak pozitív álláspontra helyezkedhetik Anglia hasonló kívánságaival szemben.

Anglia haborúja a kollektív biztonság terén nem szolgálhat érvül a béke konszolidálása érdekében kifejtett angol erőfeszítésekkel szemben. Meg kell értenünk Nagy-Britan-niával, hogy miután megőrizte hidegvérét a japán és német militaristák békeellenes fe-nyegtetéseivel szemben, az energikus támoga-tás, amely a közös bizalom alapsziki, sok-ban csökkenti a háborus veszélyt.

Abesszinia elutasítja az olasz ellenjavaslatokat

Addis Abeba, szeptember 25. Abessziniai kormánykörökben elfogadhatatlannak tart-(Folytatása a 8-ik oldalon)

mi minden nem jelenhetik meg egy békés ellenzéki orgánumban.

Vegyen a belügyminiszter ur valamelyik reggel egyszerre a kezébe egy antiszemita lapot és egy szelid ellenzéki orgánumot. Egyetlen pillanat alatt megállapíthatja, hogy rosszul magyarázta meg a cenzurát és az ostromállapotot.

VILAG TUKRE

Palesztinai sakkbajnok Abdullah királynál

A varsói sakkolimpiászból visszatérve, Marmarosch, palesztinai sakkbajnok Romá-niába érkezett, ahol résztvett egy szimulán játékokban. A sakkmeister, aki tudvalevőleg egyik bajnokság elnyerése után 8 napig volt Emir Abdullah király vendége Amanban, el-mondotta egy cernauti társaságban az arab királynál eltöltött napjainak eseményeit.

Abdullah király — mondotta Marmarosch — szenvedélyes sakkjátékos. Amikor olvasta az újságokban, hogy bajnok lettem, meg-hívott udvarába. Természetesen szívesen tet-tem eleget a meghívásnak. Transzjordánia uralkodója fia Husseinnek, Mekka serifjének és a hasimita törzs főnökének. A világ-háboruban Hussein az angolok mellé állott a törökök ellen és nagy sikereket ért el. Ezért az angolok Hussein fiait királyi méltóságra emeltek. Egyik fia, Faisal, Irak királya lett az angolok jóvoltából, míg a másik, Abdul-lah, Transzjordánia uralkodója.

Az emir palotája, amit az angolok építet-tek számára, hatalmas épület, festői környe-zetben. A főváros maga, Amman, vidékies jellegű. A város kültekén még ma is egy elég jó karban levő amphiáterum áll, ami még a rómaiak idejéből származik. Amman közelében cserkeszek laknak, akik 60 év-vel ezelőt az orosz-török háború idején a Kaukázusból idevándoroltak. Ezek alkotják Abdullah emir testőrségét. Még most is kozák uniformist hordanak és prémsapka van a fejükön.

Tartózkodásom idején a Jordan hotelbe szállásoltak. Minden nap megjelent nálam egy udvari tisztviselő, aki elkísért a palotába. Első látogatásom alkalmával bekisértek egy sátorba, ahol a külügyminiszter, a hadügy-miniszter és a pénzügyminiszter fogadtak. Az emir akkor éppen egy nagy beduin de-putációval volt elfoglalva, amely üdvözölni jött az uralkodót. A sátorban értékes szőnyegek díszítették. Középen egy sakkasztalka volt felállítva.

Rövid üdvözlés után a miniszterek felszöli-tottak, hogy üljek le és játszam. Hármukkal felvitva néhány partit játszottam, amelye-ket én nyertem meg. Hirtelen, minden elő-zetes bejelentés nélkül, egy testőr kíséretében megjelent a sátorban a király, aki szívélye-sen üdvözölt arab nyelven és megszorította a kezem. Atnyújtotta arany burnótszelencé-jét és kijelentette, nagyon örül, hogy sikere-
ket értem el.

Az emir köpcös, erőteljes férfi, beduin ö-l-tüzetben, fején fehér turbánnal. Övén arany-ból való és drágakövekkel kirakott kard. Barna arcát kicsiny fekete szakkal övezi. Al-matag szeméből sok barátság árad.

Az uralkodó előbb a játékosok mellett fog-lalt helyet, aztán néhány partit után elhatá-rozta, hogy „meg fog velem mérközni”. Leült szembe velem egy szalmából fonott székre és elkezdünk játszani. Két partit játszottunk, közel egy óra hosszat. A külügyminiszter a játék során azon igyekezett, hogy az emirt győzelemhez segítse és javíthatatlan kibicek módjára állandóan beleszólt a játékba, annak ellenére, hogy az emir ismételten leintette. En határozottan kijelentettem, hogy nincs kifogásom az „ellenséges front” megerősíté-se ellen, sőt arra kértem Achmed pasa mi-nisztert, hogy csak nyilvánítsa véleményét és tegye meg észrevételeit. A király éleseszű játéka ellenére megnyertem mind a két partit. Mire aztán egy harmadik partit játszot-tunk, amely remis lett. A negyedik partit a király nyerte. Minthogy úgy vélte, hogy mé-dékosan hagyom nyerni, felszólított, hogy legyek csak szigorú és kíméletlen. Különbö-ben kétségbevonja bajnoki képességeimet.

Játék után ebédre hívtak meg öfelsége a palota egyik földszinti lakosztályába, amely-nek bejárata előtt négerek állottak őrt, tarka ruhákban. Az ebédös ablakal egy csodálatos ruhára nyíltak. Az asztalfőn az emir foglalt helyet, mellette miniszterei. En szemben ül-tem az emirrel. A hosszú asztal körül, amely nem volt letakarva, mindössze tizenöt sze-

mely foglalt helyet. Az emir fesztelenül tárgyalgott különböző dolgokról az asztaltársaság tagjaival. Minthogy csak törökül és arabul beszél, tolmácsa is jelen volt, aki az emir szavait az európai vendégek kedvéért franciára fordította. Az emir különösen dicsérte dr. Seypel osztrák kancellárt, akiről azt mondotta, hogy a legnagyobb európai államférfiak egyike volt. Stressemannról is dicséretes dolgokat mondott. Az ebéd keleti ételekből állott, erősen fűszerezett dolgokból. Befejezésül pompás feketekávé itttunk.

Ebéd után a szomszédos szobába mentünk, ahol értékes szőnyegek között hatalmas messzelátó állott. Az emir ugyanis szabad idejében szívesen foglalkozik csillagászáttal. Felűnt, hogy a király két feleségét nem lehet látni az ebédnél. Nem volt bátorságom megkérdezni ennek okát. Csak annyit tudtam meg, hogy a hölgyek lakosztályai a palota első emeletén vannak. Az ablakok le voltak függönyözve.

Pénteken, amikor az emir az istentiszteletre kocsizott, észre lehetett venni két sűrűn lefátyolozott nőt, az emir feleségeit, akiknek az árnyékos Ammanban senki sem tud felvilágosítani. Az emirnek a mecsethez való kocsizása valóságos diadalmenet. A díszkocsi mögött cserkeszek masiroznak katonazene ütemeire. Ilyen alkalommal nagy kíváncsi tömeg gyűl össze az utcákon és az

emir barátságosan köszönti hivatelt a nyitott hintóból.

Nyolcnapos tartózkodásom alatt majdnem minden délután estszürkületig játszottam a királlyal és minisztereivel. Az emir a játék során némelykor nagyon ingerült volt és a figurákkal csapkodott. Mindazonáltal megvolt elégedve folytonos győzelmeimmel és hangsúlyozta, hogy elvégre ennek így kell lennie, hiszen világbanjak vagyok. Amikor az adjutáns megkérdezte tőle, hány partit nyertem, az emir így válaszolt: „Ötöt. Azért, mert nem játszottunk többet!” És jóízűt nevetett.

Elutazásom előtt az emir beduin-vacsorát rendezett tisztelemre a sátorban. Az összes vendégek, az emir is, a szőnyeggel fedett földre ültek. Hatalmas rézüstökben báránystűst és szárnyast hordtak körül. Az üstben azonfelül rizs is volt dusan. A hagyomány követelése szerint a vendégek nem használhattak ékezes közben evőeszközöket, mindenki kezével szolgált ki magát. Csak a király és én kaptunk ezüst evőeszközöket. Minthogy a hatalmas üstöt ugyancsak a hagyomány szerint teljesen ki kellett üríteni, kénytelen voltam közel két kiló húst megenni.

Itt bucsuztam el öfelségétől, aki kijelentette, hogy háza előttem mindig nyitva áll.

Ion Sângiorgiu, a népszerű román író beszél az Uj Keletnek németországi tapasztalatairól

Egyre nagyobb azoknak a száma, akiknek az a véleményük, hogy az antiszemitizmus mélyen alássa Németország tekintélyét

Bucuresti, szeptember 24. Ion Sângiorgiu — egyik legnépszerűbb román író — a román Petru Poni tagja most tért vissza Németországból. Ahol a Peterson berlini egyetemi tanár, a Goethe társaság elnöke meghívására utazott, hogy egy előadást tartson a berlini egyetemen a résztvegyen a Goethe-jubileum weimari ünnepén.

Sângiorgiu elfogulatlan szemmel járta be az elnácisodott új Németországot s így a kitűnő költő, mindig előharcosa a német-román kultúra közeledésének, mint egy véglegesen kiábrándult beszélt a „harmadik birodalomban” uralkodó állapotokról.

Goethe Weimarjában

Azt hittem, hogy vannak még Németországban emberek, akiket nem fertőzött meg az új szellem s akik nem állottak a barbarizmus szolgálatába. Weimar levegőjét talán még átlenge Goethe felsőbbrendűségének a szelleme, amely nem ismer országhatárokat és fajokat. Ott voltam végig a francia követ Francois Poncet társaságában, aki maga is író és egy elszigetelt külön világban éreztük magunkat, amíg a hivatalnokok meg nem fertőzték ezt a szabad szellemet is.

Elnémított kritika

Németország politikájára s egész életére kétségtelenül Hitler személyiségének a varázsa nyomta rá bélyegét. Az ifjúság isteniti, az öregek elfogadják, mint megváltoztathatatlan, fékezhetetlen s mindent elsöprő erőt. Németországban meghalt a kritika, és el van némitva az a kevés ember, aki nem került még a varázsa alá. Ez az abszolút hatalom — sokan tudják ezt — nagy veszedelmeket rejt magában. Mi lesz — kérdik ezek — akkor ha majd Hitler nem lesz többé? Vele együtt az egész építmény összeomlik. A Reichswehr és a kommunizmus erősödő hatalma még mindig, sőt fokozó veszedelmet képez a nemzeti szocialistákkal szemben.

Eppen ezért — mondotta Sângiorgiu — már maga Hitler is foglalkozik a monarchia visszaállításának gondolatával, ez a monarchia azonban a nemzeti szocializmus mezébe öltözne.

A gazdasági helyzet

Milyen a gazdasági helyzet? — A gazdasági helyzet a legjobb akarral sem nevezhető fényesnek, annak ellenére, hogy a munka új megszervezésével jelentősen csökkent a munkanélküliség. Hólabdaszerű rendszerrel igyekeznek fenn

tartani az egyensúlyt azokon a pontokon, ahol egy összeomlás fenyeget. Dr. Schacht pénzügyi ekilibristikája még tarthatja egy ideig magát, a csodaszerek azonban egy szép napon kimerülhetnek, s akkor a gazdasági élet politikai irányításának rendszere százaszorosan megboszulhatja magát.

Németországban ma nincsenek más dolg emberek. Minden a látszat kedvéért történik. Az emberek magukba fojtják elkeseredésüket, ez az elkeseredés azonban még nem került felszínre. Félémlentes aggodalom lakozik a lelkekben. Hitler futi a reváns eszméket s mindenki retteg attól, hogy új kataklizma fogja rövidesen ismét vérbe fűrésztetni a birodalmat.

A háború réme

A nép kollektív akarata akarja a megújodást s egyelőre akarva nem akarva, rábízta magát Hitlerre. A Führer első adjutánsa Göbbels gondoskodik a többről. A német nép irtózik a háborútól, de borzalommal telten érzi, hogy belesodródik.

Általában az a vélemény uralkodik Németországban, hogy Olaszország abszisztinai kísérletezése lehetőséget fog nyújtani Németországnak, hogy hozzájusson elvesztett gyarmataihoz.

Az antiszemitizmus

Es az antiszemitizmus?

Az antiszemitizmus hihetetlen méreteket öltött, de egyre nagyobb azoknak a száma, — még a nemzeti szocialista berkekben is — akik őszintén elítélik a fajvédelmi kilengéseket. Lassanként jelentős lesz azoknak a száma, akik azt hangoztatják, hogy egy 60 millió lelket számláló birodalom nem központosíthatja egy néhány védtelen ember elleni harcra minden energiáját. Ez a harc mélyen alássa a birodalom presztízst s nem vezet semmilyen praktikus eredményre, elelnkezőleg, a legnagyobb kellemetlenségeket okozza az államnak.

Az árja s a nemárja nagymamák keresése valóságos tömegőrületre vezetett — a felkorbácolt antiszemitizmus undorító tömegpszichozist eredményezett, amely mindenről eltereli a tömegek figyelmét s a tömeg láthatatlan zsidó légiókkal vivja szélmalom harcát Hitler, Göbbels és Streicher vezérlete alatt.

Az összeomlás elkerülhetetlen

A nemzeti szocialista állam olyan kemény szervezet, amely a maga erősz-

MÁR CSAK 8 NAPIG TART

Bucurestibe költözés miatt

FISCHER

ÜVEGUDVAR, CLUJ

MÁR CSAK 8 NAPIG TART

kosságával, vad energiájával és kiméletlenségével, valamint a patrióta érzések állandó felkorbácsolásával még tarthatja magát egy bizonyos ideig. De aztán egyszerre minden oldalról kifogják kezdeni a bajok s akkor már nem segíthetnek sem a patrióta jelszavak, sem a náci rohamosz-

tagok, sem a Führer hipnotikus erőt sugárzó szemei, a tömeg akkor rá fog jönni, hogy félre lett vezetve s akkor... akkor minden fölborulhat Németországban. Az uton, amelyen ma halad nem kerülhet el az összeomlás. (—del)

Sikkasztott a falusi bíró, hogy éhen ne haljon

Ha valakiből erőszakkal csinálnak bírót és elvonják a kenyérkereső mezei munkáját

Oradea, szeptember 24. A helyi tábla Baidoc Vasile, Recea községi (Salaj megye) primár bünperével foglalkozott tegnap délelőtt. Baidoc Vasile, mint az a vádiratból kiderül, 14,077 lejt sikkasztott a községi pénzből.

A törvényszék előtt a sikasztó bíró azzal védekezett, hogy fizetéséből nem tudott megélni s mert hivatali teendői miatt el kellett hanyagolnia a földművelést és a házkörüli munkákat, kénytelen volt sikkasztani, hogy

családjával együtt éhen ne pusztuljon. Ki jelentette meg, hogy öt erőszakkal állították az interimár bizottság élére és így kénytelen volt úgy megélni, ahogy tud.

A zálai törvényszék első fokon hat havi fogházra és a sikkasztott összeg megfizetésére ítélte a vádlott bírót s a tábla a tegnapi tárgyaláson jóváhagyta az ítéletet. Az elítélt semmisségi panasszal élt.

RICHARD TAUBER világhírű tenor Schubert-dalokat énekel csütörtöki kezdettel a SELECT-MOZGÓBAN

„Rügyfakadás”

paratlan szépségű filmben

Ma utoljára: A PRÉDA

JACK DEVAL regényének izgalmas filmváltozata.

Kommunista perekben hozott ítéletet az oradeai tábla

Jogerős lett a baiamarei urileány háromnapos ítélete

Oradea, szeptember 24. (Az Uj Kelet tud.) Régóta húzódó ügyben hozott ítéletet tegnap délelőtt az oradeai tábla. Még ezelőtt három évvel történt, hogy a baiamarei rendőrség kommunista agitáció miatt őrizetbe vette Pásztor Teréz ismert baiamarei urileányt, aki egy előkelő ügyvéd irodájában dolgozott.

Pásztor Teréz lakásán rengeteg kommunista brosurát és lázító röpiratot találtak és ezenkívül pedig nagyon sok ugynevezett baloldali propaganda festményt.

Első fokon a satumarei törvényszék foglalkozott Pásztor Teréz ügyével s a vádlottat négyhónapi fogházra és 1000 lej pénzbüntetésre ítélte. Fellebbezés folytán az oradeai táblához került az ügy, ahol Pásztor Teréz büntetését háromnapos fogházra és 1000 lej pénzbírságra szállították le.

Az elítélt a táblai ítélet ellen is semmisségi panasszal élt és így végső fokon a semmitőszék tárgyalta az ügyet. A semmitőszék azonban nem ment bele érdemi tárgyalásba, hanem alaki okok miatt megsemmisítette a táblai határozatot és elrendelte az ügy újratárgyalását.

Tegnap foglalkozott tehát másodizben az oradeai tábla a baiamarei urileány bünperé-

vel s rövid tárgyalás után az előző ítéletet hasonlóan háromnapos fogházra és 1000 lej pénzbüntetésre ítélte.

Jonescu táblai főügyész megnyugodott az ítéletben, a védőügyvéd ugyszintén s így az ítélet jogerőre emelkedett.

Ugyancsak tegnap hirdetett ítéletet a tábla az oradeai kommunisták egy nagyborszábas bünperében is. A vád alá helyezett ifjakommunisták — mint azt legutóbb megirtuk — röpiratokat osztogattak és két oradeai gyárt kéményére vörös zászlót tűztek ki. A vádlottak közül a törvényszék Lakatos Pált 6 havi fogházra és 10 ezer lej pénzbüntetésre, David Oszkárt 4 havi fogházra és 1000 lej pénzbüntetésre, Steiner Györgyöt 1 évi fogházra és 10 ezer lej pénzbüntetésre, Deutsch Elemért 10 havi fogházra és 10 ezer lej pénzbüntetésre, Duró Sándort háromhavi fogházra és 10 ezer lej pénzbüntetésre és Feldmann Károlyt öthavi fogházra és 5000 lej pénzbüntetésre ítélte. A sejt szervezője egy tárgumuresi származású ifjuncsk, Fuchs András volt, de ő megszökött s így ügyében nem ítékeztek. A tábla tegnap foglalkozott a perrel s a törvényszéki ítéletet teljes egészében jóváhagyta.

A német támadás

A hitközségek előjáró vonatkozólaga. A

Templomok a nürnberg

Berlin, szeptember 24. zsidó hitközségek előjáró tek a hitközségek tagjai a maga burkolt szövegeged következtetni, hogy a dásoktól tartanak a zsidó alatt. Az előjáróságok hogy az ünnepnapokon tnet és jövet különösen „tartást tanúsítanak. A f szél, hogy megőrizték „az tóságát“. A szavaknak ill választása azonban a ren ra vezethető vissza, hisz tódó, hogy azon német zsidó gógákba mennek, tudják a méltóság és különösen tud templomokban és templom kedni. A felhívás sorai kifejezésre jut az aggodatóság irányában, hogy a törvény által felbátorított kosság támadást fog meg lommok ellen. Az utalás ar

a hívők ne menjene templomokba és egyáltalán nek magukra ünnepi ru feltűnjenek a környez

elegendő ahhoz, hogy legyen a felhívás tulajdon Figyelemre méltó a berlini hívásának azon passzusa, hívőket, hogy kövessék a „gesellschaft“ utasításait, ség alkalmazott az ünnepság magánalakulat. Ez az a berlini rendőrség templomok bejratáinak községtől, nehogy a mondhasa, hogy a berlini zsidókat v

Heinrich Stahl, a berlini ke felhívásában többek kö zöket mondja:

„A mi vallásunk elől közösségünk helyzete, a nyei különösen a nagyü magatartást kívánnak, minden tagjától a nyilván méljük, hogy ebben az é számban fogják látogatni teleteinket, mint ahogy sőt hinni szeretnők, hogy sága sokakat közülünk, állottak, visszavezet a vallási életéhez.

Istentiszteleteink mind méltó magatartást várun telehez vezető uton, a z gyása után és az imaházak tisztelet befejezése után ni kell a kijáratok előtt. Aki hozzátartozóit akarj templomudvaron, vagy tegye ezt. Akinek kocsi ne hagyja állni a kocsi. Csak ezen előírások szigo lett fogjuk tudni elkerülv varó csoportosulásokat a imaházak előtt.

A berlini rendőrség e nekünk az istentisztelet delmét.

Kövessék a hívők a „sellschaft“ általunk rend utasításait. Mindenki leg nak, hogy

az ünnepnapokat nem ban, hanem a templom lárban kell m

A kölni hitközségi elő en kijelenti, hogy nem derek és ünnepi ruhák napokon. A dortmundi h parancsolatot állít fel az „Vigasztal népem“

Berlin, szeptember 24 zsidó „Volksbund“ (vala

Nagy ünnepekre ruháinkat festeni és tisztítani csak az „Unió“-hoz vigyük Cluj, Telef. 877

A németországi zsidóság antiszemita támadásoktól tart a nagyünnepeken

A hitközségek előjáróságainak burkolt, de annál sokatmondóbb utasításai az ünnepeken való magatartásra vonatkoznak. A németországi zsidó „Volksbund” új vezetőséget követel a németországi zsidóság élére

Templomrombolás, gazdasági és társadalmi bojkott jelzi a nürnbergi zsidótörvény térhódítását Németországban

Berlin, szeptember 24. A németországi zsidó hitközségek előjárói felhívást intéztek a hitközségek tagjaihoz, mely felhívás maga burkolt szövegezésében arra enged következtetni, hogy antiszemita támadásoktól tartanak a zsidó nagyünnepek alatt. Az előjáróságok kéri a tagokat, hogy az ünnepnapokon templomokba menet és jövet különösen „megfelelő” magatartást tanúsítsanak. A felhívás arról beszél, hogy megőrizték „az ünnepnapok méltóságát”. A szavaknak ilyenén való megválasztása azonban a rendőrség előírásaira vezethető vissza, hiszen magától értetődő, hogy azon német zsidók, akik zsinagógákba mennek, tudják azt, mint jelent a méltóság és különösen tudják, hogyan kell templomokban és templomok körül viselkedni. A felhívás sorai között azonban kifejezésre jut az aggodalom annak lehetősége irányában, hogy a nürnbergi zsidótörvény által felbátorított antiszemita lakosság támadást fog megkísérelni a templomok ellen. Az utalás arra, hogy

a hívők ne menjenek ciliinderben templomokba és egyáltalán ne öltsenek magukra ünnepi ruhákat, nehogy feltűnjenek a környezet szemében,

eleendő ahhoz, hogy bárki is tisztában legyen a felhívás tulajdonképpeni céljával. Figyelemre méltó a berlini hitközség felhívásának azon passzusa, mely utasítja a hívőket, hogy kövessék a „Deutsche Wachgesellschaft” utasításait, akiket a hitközség alkalmazott az ünnepre. Ez a társaság magánalakulat. Ez azt jelenti, hogy a berlini rendőrség megtagadta a templomok bejáratainak őrzését a hitközségtől, nehogy a Stürmer azt mondhasssa, hogy a berlini rendőrség a zsidókat védi.

Heinrich Stahl, a berlini hitközség elnöke felhívásában többek között a következőket mondja:

„A mi vallásunk előírásai, a mi zsidó közösségünk helyzete, a jelen követelményei különösen a nagyünnepeken méltó magatartást kívánnak, hitközségünk minden tagjától a nyilvánosság előtt. Reméljük, hogy ebben az évben is oly nagy számban fogják látogatni ünnepi istentiszteleteinket, mint ahogy azt megszoktuk, sőt hinni szeretnők, hogy az idő komolysága sokakat közüllünk, akik eddig távol állottak, visszavezet a mi közösségünk vallási életéhez.

Istentiszteleteink minden látogatójától méltó magatartást várunk el az istentisztelethez vezető uton, a zsinagógák elhagyása után és az imaházakban is. Az istentisztelet befejezése után feltétlenül mellőzni kell a kijáratok előtt való várakozást. Aki hozzátartozóit akarja megvárni, az a templomudvaron, vagy az előcsarnokban tegeye ezt. Akinek kocsiit kell használnia, ne hagyja állni a kocsiit a zsinagóga előtt. Csak ezen előírások szigorú betartása mellett fogjuk tudni elkerülni a forgalmat zavaró csoportosulásokat a zsinagógák és az imaházak előtt.

A berlini rendőrség elnöke megígérte nekünk az istentisztelet biztonságát és védelmét.

Kövessék a hívők a „Deutsche Wachgesellschaft” általunk rendelt rendezőinek utasításait. Mindenki legyen tudatában annak, hogy

az ünnepnapokat nem a nyilvánosságban, hanem a templomokban és a családban kell megülni.”

A kölni hitközségi előjárósága egyenestől kijelenti, hogy nem kívánatos a ciliinderes és ünnepi ruhák viselése az ünnepeken. A dortmundi hitközség lapja tíz parancsot állít fel az ünnepekre.

„Vigasztalód, vigasztalódj népem”

Berlin, szeptember 24. A németországi zsidó „Volksbund” (valamikor néppárt volt

a neve) nagyszabású gyűlést tartott a napokban, melynek keretében a szövetség vezetői állást foglaltak a nürnbergi törvények által új helyzettel szemben és rámutattak azokra a gyakorlati és szervezeti intézkedésekre, amelyeket az újonnan teremtett helyzet tesz szükségessé.

Dr. Hans Klee, a szövetség elnöke, kifejtette, hogy a németországi zsidóságnak olyan vezetésre van szüksége, mely az egész németországi zsidóság és különösen az összes zsidó nemzeti körök bizalmát bírja és ezért feltétlenül szükség van a fennálló központi testületek ilyen értelemben való átalakítására. Feltétlenül biztosítani kell a hitközségeknek, mint a zsidó kisebbségi élet történelmi hordozójának a befolyását. Ha a meglévő testületek nem teljesítik ezeket a követelményeket, úgy a zsidó Volksbund vezetősége az összes zsidó nemzeti erő bevonásával és széles alapon akciót fog indítani annak érdekében, hogy

választások után néptanácsot állítsanak a Németországban élő zsidók élére

A Volksbund gáluti programja értelmében elő kell mozdítani minden olyan intézkedést, mely a zsidó népiség fenntartását szolgálja. Különös fontossággal bír a kivándorlás szabályozása, elsősorban a Palesztinába irányuló ifjúsági kivándorlás rendszeresítése, a zsidó iskolák széles alapon való kiépítése és ezen iskoláknak olyan szellemmel való telítése, amely a zsidó népiség gondolatának teljes megfelelése. A legközelebbi feladat a zsidóság kulturális autonómiájának felépítése és egy, az idők követelményeinek megfelelő szociális és segélymunka megszervezése.

A Jüdische Rundschau legutóbbi számában „Vigasztalódj, vigasztalódj népem” című megrázó cikket közöl, melyben a németországi zsidóság mai helyzetére utalva az összes erő egységesítésére hívja fel a zsidó rétegeket.

„Chorban Mikdoschenu”

Zürich, szeptember 24. A Zürichben megjelenő „Israelitische Hochenblatt Nieder-Ohnen-ból” (Oberhessen) közli az alábbi sorokat:

„Amikor reggel templomba akartunk menni, Chorban Mikdoschenu (szentségünk elpusztítása) fogadott bennünket. Barbárok pusztítottak az éjszaka a zsinagógában. A tóratekerceket az uccára cipelték, stb. A fájdalomtól nem lehet leírni mindazt, amit szemünk látott. Egyetlen zsidó család nem maradhat itt. Ezzel megszűnt létezni a régi, igazi zsidó kehilla. Szombaton, amikor Tochacha (büntető fenytés ível hegyéről) szakaszát olvastuk fel, látuk utóljára együtt a templomot. A helység zsidósága bójtól.”

A nürnbergi törvények hóditásai

Prága, szeptember 24. A birodalmi kulturtkamara elrendelte, hogy zsidók nem foglalkozhatnak régiség-kereskedelemmel, mert „nem méltók arra, hogy német kultúrájukat ápoljanak”. A rendelkezés értelmében az összes zsidó régiség és művészeti kereskedőknek az év végéig likvidálniuk kell üzleteiket.

Schotten városi tanácsa elhatározta, hogy zsidókat ezentul nem vesznek fel a városi kórházakba.

A prágai „Sozialdemokrat” című lap drezdai jelentés alapján a következő jelentet írja le:

„Egy férfi és egy hölgy villamoson utaznak. Amikor kiszállanak, egy harmadik követi őket, aki detektívnek mondja magát. Megszólítja a nőt:

— Hogy jön ön ahhoz, hogy ezzel a zsidó férfivel sétáljon?

A nő: De hiszen magam is zsidó nő vagyok.

A detektív: Ön nem úgy néz ki. Mutassa az iratait.

A nő: Engedelmet kérek, nem tarthatom minduntalan magamnál az irataimat. Detektív: Akkor jöjjön velem.”

A lap megállapítja, hogy nem izolált jelenség ez, hanem hasonló razziaik folynak egész Németországban.

Bajorország fürdőhelyein tilos a zsidók „belépése”. Mindenütt táblák jelzik, hogy „nem kívánatosak”. Ez azonban csak a németországi zsidókra vonatkozik és nem a külföldiekre. Ezzel szemben a müncheni rendőrség igazgatója az idei októberi ünnepekre külön rendeletet adott ki, mely tiltja a nemárja származású egyének részvételét függetlenül attól, hogy milyen országból származnak és ezt a tilalmat „a közbiztonság és a rend fenntartása” érdekében teszi.

A dieburgi városi tanács megtiltotta telek és házak eladását zsidók részére. Minden némettől, aki zsidókkal tart fenn üzleti, vagy baráti kapcsolatokat a város megtagad minden támogatást.

Miért állították vissza az orosz vöröshadseregben a tisztí rangokat?

Állítólag a francia nagyvezérkar tanácsára történt a reform

Párizs, szeptember 24. Általános meglepetést keltett az a moszkvai híradás, hogy a vörös hadseregben elhatározták a tisztíkar felállítását. A hivatalos szovjetsajtó szerint tekintély nélkül nincs fegyelem és fegyelem nélkül nincs hadsereg. Ez azonban a polgári hadsereg mottója és nem valószínű, hogy Moszkvában visszatértek volna erre a polgári felfogásra.

Párizsban tartja magát az a hír, hogy a fenti rendelkezés az általános háborus at-

moszféráján van kapcsolatban. Franciaország számol egy esetleges európai konfliktussal, amely esetben a két ország között fennálló szerződések értelmében a két hadsereg együttműködnék. A francia nagyvezérkar azonban nem látott lehetőséget arra, hogy a francia csapatok olyan hadsereggel kerüljenek közvetlen kontaktusba, amelyben nincs tisztí rang. Ezért tanácsolták a vörös hadseregnek a tisztí rang bevezetését, ami meg is történt.

UJ TECHNIKÁVAL a ruhabestés, vegytisztítás CZINK-nél nem drágább, csak jobb mint bárhol

Titkos ülésen választotta meg bihormegyei vezetőségét a „Totul pentru țara”

Névtelen „horogkeresztes” levélírók újra pénzt követelnek falusi zsidóktól

Oradea, szept. 24. (Az Uj Kelet tud.) Hét-fő déután mintegy száz zöld- és fekete-inges fiatal ember érkezett Oradeára, akik kisebb csoportokban beszivárogtak a városba és a főúton levő „Casa Națională” kezdték gyülekezni. A gyülekezés azonban nem maradt titokban s hamarosan elterjedt a városban a riadó híre, hogy a zöld- és fekete-inges fiatal emberek készülnek valamire. Senki sem tudta, mi történik s mert az ifjabb Cuza és Robu vasárnapi látogatása amugyis izgalmat keltet, a lakosság idegesen várta a fejleményeket.

Az ifjak a Casa Națională kerthelyiségében rögtönzött gyűlést tartottak s csak ekkor derült ki, hogy Cantacuzino Franiceanu tábornok pártja a „Totul pentru țara”, tartott alakuló gyűlést s ezért jöttek le az ifjak is Oradeára.

A gyűlés lefolyása természetesen nem került nyilvánosságra, de az új párt megválasztotta helyi exponenseit, majd pedig a résztvevők elszéledtek.

Az állambiztonsági hivatal előzetesen értesített kapott a gyűlésről s így néhány detektív cinkelt csupán a Casa Națională környékén. A félg-meddig titkos gyűlés minden rendezettség nélkül folyt le, de jellemző az izgatott atmoszférája, hogy még a késő esti órákban is különböző légközpont és értelemellen híreket köpoztáltak a városban.

Vidéken folyik az izgatás. Néhány héttel ezelőtt megírtuk, hogy különböző bihori zsidó kereskedők névtelen fenyegető leveleket kaptak, melyekben a magukat horogkeresztesekkel jelző levélírók pénzt

követelnek. Capolna község zsidó lakosságát különösképpen idegesítették ezek a levélírók, akik az első levél után még sorozatos levelekben szállították fel a zsidó kereskedőknek, hogy tegyenek le a megjelölt helyen pénzt, különben „veszélyben az életük”.

A kereskedők feljelentésére megindult ugyan a nyomozás, de semmi eredményt nem produkált és a csendőrség hamarosan megállapították, hogy „a tettesek eltávoztak a vidékről”.

A vizsgálatok nyomán egyideig beszüntették működésüket a névtelen levélírók, de az elmúlt napokban több Vascau és Beius környéki zsidó kereskedő kapott ismét zsaroló leveleket.

A levélben „Halál légió” aláírás szerepel és 20 ezer lejtlől 50 ezer lejig terjedő összegek letételeit követelik. Az egyik levélben azzal fenyegették meg a kereskedőt, hogy felgyújtják a házát s csóvát dobnak az üzletére.

A falvak zsidó lakossága ismétellen a hatóságokhoz fordult, de a vizsgálat ezuttal sem kecsegtet reménységgel. A csendőrség feltétele szerint a zsaroló leveleket vagy izléstelen tréfa szűli, vagy pedig olyan egyének írják, akik csak rövid ideig tartózkodnak egy-egy helyen.

Mivel az utóbbi időben zöld-inges fiatal emberek járják be ismeretlen céllal és rendeltetéssel a bihori falvakat, összefüggést lehet keresni a tények között, de bármi is áll a háttérben, a bihori falvak zsidó kereskedői a legnagyobb nyugtalanságban élnek és az erőlyes hatóságí vizsgálatot várják.

Vigyázat

Ne hagyja magát ártalmas és silány utánzatra rábeszélni. Nem minden fémtisztító

„SIDOL”

Kímélve nem kapható!

Niedenstein polgármestere ugyancsak rendeletet tett közlé, melyben kijelenti, hogy azon kézművesek, iparosok és egyéb vállalkozók, akik zsidókkal érintkeznek üzleti vonatkozásban, ezentul semmilyen üzleti megbízás: nem kaphatnak a városból. Városi támogatásban csak olyan egyének részesülhetnek akik zsidókkal egyáltalán nem érintkeznek.

TART
biatt
R
TART
ponotikus erőt su
akkor rá fog jön
s akkor... ak
Németországban
lad nem kerülheti
(—del)
hogya
enyérkereső
ne pusztuljon. Ki
hószakka állították
re és így kényte
tud.
első fokan hat hav
összeg megfizeté
s a tábla a teg
gyta az ítéletet,
masszal éit.
adás”
pen,
yének
ozott
la
elete
az előző ítélethez
háza és 1000 lej
megnyugodott az
egysztén s így as
ett ítéletet a tábla
ny nagyobb szabáru
helyezett ifjakom
több megírtuk —
két oradeai gyár
ztek ki. A vádlot
akatos Pált 6 havi
fznbüntetésre, Dá
és 1000 lej pénz
t 1 évi fogházra
sre, Deutsch Ele
10 ezer lej pénz
áromhavi fogház
ntetésre és Feld
háza és 5000 lej
ajt szervezője egy
fjumunkás, Fuchs
ött s így ügyében
gnap foglalkozott
téletet teljes egő
Telef. 877

SPORT

A Romania Bucurestiben a CFR-rel, az Universitatea Clujon a Ripensiaival kerül össze a vasárnapi fordulón

Cluj, szeptember 24. A Nemzeti Bajnokság A) ligájában vasárnap ismét teljes forduló került lebonyolításra. A forduló legérdekesebb mérkőzése kétségtelenül a NAC—Juventus mérkőzés felé ígérkezik, mert a Juventus ki akarja köszörülni a csorbát, amit a oradeai csapat ejtett a Venuson. A NAC azonban komolyan készül a meccsre és dacára a Juventus pályaelőnyének, mindenáron győztesen akar kikerülni a harcból, mert ha ez sikerül neki, úgy a tabella-vezetést egyhamar nem adja ki a kezéből. Clujon az Universitatea a Ripensiaival kerül össze. A mérkőzés jó sportot ígér, mert mindkét csapat mult vasárnap nagy fölényrel verte meg ellenfelét, így az izgalmas mérkőzésnek nem lehet előre megjósolni az eredményét, mégis minimális Ripensia győzelem lesz. A Romanianak a kupagyőztes CFR-rel kell hogy megküzdjön. A mérkőzés, dacára hogy a fővárosban játszák le, tekintve a Romania nagy küzdőképességét, nem valószínű, hogy győzelemmel fog hazatérni. Oradean az Unirea Tricolor a Crisनावal, Timisoaran pedig a Kinizsi a Venussal kerül össze. A mérkőzés teljesen nyitott és kis szerencsével a Kinizsi győzelemmel végződhet. Aradon a két testvércsapat játszik egymással, az AMTE és a Gloria. Itt nem lehet tudni, hogy ki kerül ki győztesnek, mert ezt a közönség fogja eldönteni.

A mult vasárnap forduló után a Nemzeti Bajnokság állása a következőképpen alakult:

1. NAC	3	2	1	0	7: 2	5
2. Venus	3	2	0	1	11: 4	4
3. Unirea Tricolor	3	2	0	1	10: 4	4
4. Ripensia	3	2	0	1	9: 6	4
5. Gloria	4	2	0	2	9: 13	4
6. Universitatea	4	2	0	2	5: 11	4
7. Crisana	3	1	1	1	5: 3	3
8. Juventus	4	1	1	2	4: 7	3
9. Romania	3	1	0	2	8: 9	2
10. CFR	3	1	0	2	3: 5	2
11. Kinizsi	3	1	0	2	5: 10	2
12. AMTE	2	0	1	1	4: 6	1

Megtartották az uszósövetség közgyűlését

A kerületi uszósövetség tegnap tartotta rendes évi közgyűlését, amelynek első pontját képezte a kerületi uszó- és vízpolóbajnokságok díjkiosztása. Seliceanu Grigore elnök lelkes szavakkal méltatta a város uszó-sportjának összes munkáit, majd átadta a szépíviteit érmeiket és diplomákat. A győztesek ezüst, a helyezettek nagy, illetve kis bronzérmeiket kaptak.

Ezután összeültek a klubok képviselői, akiknek jelölőbizottsága megállapodott abban, hogy a jövő évre való kinevezés érdekében kiket terjeszt fel a központhoz tisztviselőkben való megerősítés végett. Folyó évi díjazás munkája méltó elismerésképpen Seliceanu Grigore: egyhangúlag jelölték elnöké, amihez a központ kétségkívül hozzájárul. Tagokká Morariu Albint és Koncz Rudolfot jelölték az egyesületnek. Mihelyst a megerősítés leírkezik a központtól, tisztújító gyűlés tartanak, hogy további két tagot, két pótlót és szövetségi funkcionáriust (pénztáros, titkár) válasszanak.

Reméljük, hogy jövőre még nagyobb fellendülést vesz ez a szép sport, amelynek cluji képviselői oly szép sikerrel szerepeltek az országos bajnokságokon.

A Haggibbor ezután értesíti vízpolózóit, hogy érmeik átvételét végezték jelentkezzenek a szakosztályvezetőnél.

Külföldi csapatok Romániában.

Nagyszabású programterveik vannak a fővárosi egyesületek vezetőségeinek. Mind a négy csapat, amely a Nemzeti Bajnokság A) csoportjában játszik, tárgyalásokban áll neves külföldi futbalcsapatokkal. Az Unirea Tricolor egy angol ligacsapatot igyekszik leköni, továbbá a Beogradskit és az Austríát. A Venus egyik megbízottja végignézte az elmúlt vasárnapi Középeurópai Kupa döntőt és annak cseh résztvevőjét akarja vendégül látni a szezon folyamán. A Juventus olasz csapatot (Ambrosiana, Juventus vagy Róma egyiké) invitál a fővárosba, de rendkívüli atrakcióval is akar szolgálni taborának a dél-amerikai River Plata csapatával. A CFR viszont egy orosz együttesel szeretné erjézt összemérni, de ha ez nem sikerül, megelégszik egy francia élcspattal is. Mindezekből

Emil Jannings

a nagy színész, mint ember, férfi, apa és király

„A két király”

c. világfilmben! A velencei filmvilágversenyen a közönség felállással ünnepelte a felülmulhatatlan mesterművet!

Bemutatja a CAPITOL Mozgó

kitűnik, hogy ha a tervek megvalósulnak — még ha részben is — hozzávé a Bucurestiben tartandó Balkániádat, irigylendő csemegében lesz része a fővárosi futballinyceneknek.

Értékes győzelmet aratott a bucaresti Makkabi a B) divízió második helyén álló Prahova ellen. Bucurestiből jelentik: A B) divízió vasárnapi fordulóján a bucaresti Makkabi a Prahova csapatával került össze, amely

lyet 3:2 (2:0) arányban vert meg. Ezzel a győzelemmel felkerült a hatodik helyre. A mérkőzés góllövői Szegáll, Hermann és Leib- illetve Georgescu és Reingruber.

A Haggibbor vivőszakosztálya értesíti tagjait és mindazokat, akik egyesületünk keretében kívánnak vinni a most induló szezonban, hogy az edzések és oktatás a Str. N. Filipescu 1 szám alatti tereben megkezdődtek. Jelentkezés és vivás minden hétfőn, szerdán és pénteken egész nap.

KÖZGAZDASÁG

A pénzügyi hatóságok ellenőrzik a társas cégek tagjai között létrejött szerződéseket

A szóbeli megállapodások után is le kell róni az illetéket

Cluj, szept. 24. (Az Uj Kelet tud.) A cluji pénzügyigazgatóság ellenőrző közegei megkezdtek annak felülvizsgálását, hogy a társas cégek (közkereseti, betéti társaságok) tagjai egymás között kötött szerződéseiket illetékeztették-e, vagy sem. Ezeknek a társulási szerződéseknak a bemutatását a legtöbb esetben a kereskedelmi és iparkamarák cégjegyző osztályai megkivánták.

A pénzügyi közegek ezt az ellenőrzést oly szigorúan kívánják alkalmazni, hogy még az írásbeli szerződések hiánya sem mentesíti a cégtársakat az illeték leróvása alól minthogy a bélyegtörvény szerint a szóbeli szerződések is illetékkötelesek. A pénzügyi hatóságok

felfogása szerint pedig abban az esetben, ha két, vagy több kereskedő, vagy iparos közös cég alapítására határozta el magát, közenfekvő annak a feltételezése, hogy legalább szóbeli megállapodást kellett rögzíteni közöttük, amely után le kellett róják az előírt törvényes illetéket.

Minthogy az ellenőrzést a cluji pénzügyigazgatóság a minisztérium rendeletére indította be, valószínű, hogy a felülvizsgálatot az egész ország területén bevezetik.

Amennyiben a társas cégek tagjai az illetékleróvást hivatalosan igazolni nem tudják, a pénzügyi ellenőrök bírságróvási jegyzőkönyveket vesznek fel.

Csehszlovákia leszállítja a három és félszázalékos bankamatot. Londonból jelentik: A Financial Times értesülései szerint a csehszlovák kormány elhatározta, hogy leszállítja a jelenlegi három és félszázalékos bankamatot. Ezt követően pedig a csehszlovákiai államadósságokra mondanak ki konverziót.

Németország kompenzációs alapon szállít 13 ezer tonna búzát Hollandiának. Párizsból jelentik: Az Agence Economique et Financiere közli, hogy Németország kompenzáció keretében 13 ezer tonna mult évi termésti búzát szállít 490 hollandi forintost árban Hollandiának. Ezzel szemben Hollandia annyi huskonzervert ad át Németországnak, amennyit 15 ezer sertés husából állítottak elő.

Ausztria rendezni kívánja angliai Kreditanstalt kötvényeit. Bécsből jelentik: Jólinformált helyről származó közlések szerint az osztrák kormány az 1930 évi osztrák nemzetközi kölcsön konverziója előtt rendezni kívánja az Angliában kihelyezett Kreditanstalt kötvények ügyét.

Moratóriumot kért a bosnyák Ipari és Kereskedelmi bank. Belgrádból jelentik: A bosnyák Ipari és Kereskedelmi bank hat évi moratóriumot kért adósságainak kifizetésére. A külföldi hitelezők hajthatatlansága kényszerítette erre a lépésre a pénzügyet.

Pausálban akarják fizetni az értékvényt a cluji teherautótulajdonosok. A városközi teherautóforgalmat lebonyolító vállalatoknak állandó sérelmét képezi az a körülmény, hogy az értékilleték (taxa ad valorem) kivetésénél

a városi sorompóknál az autókát hosszasan visszatartották és szerintük a kivetést eszközölő alkalmazottak nem rendelkeznek a kellő szakértelemmel. Az érdekeltek cluji vállalatok most oly értelmű intervencióra készülnek a városi intérmártanácsnál, hogy az esetenkénti taxa ad valorem helyett a vállalatok autónkénti, vagy kilogrammonkénti egységes díjtételt fizessenek.

A vámvezérgazgatóság új rendelete. A vámvezérgazgatóság új rendelete adott ki, mely szerint a külföldről érkező áruk csak azon importörök nevére adhatók ki, akiknek nevére az importengedély szól. Ezen rendelet szerint nem lenne meg a lehetősége azon uzassá vált rendszernek, hogy ügynökségek a saját nevékre megszerzett behozatali engedélyeket a vevők nevére átirathassák.

Szövetkezeteik tömörültek a cluji könyvkötő vállalatok. Több cluji könyvkötő vállalat termelési szövetkezetet alapított, amely már meg is kezdte működését „Compactorul” elnevezés alatt. A kiszabott próbaidő alatt a tagok egyelőre megtartják saját üzemeiket, később azonban közös üzembe tömörülnek.

Rövid üzleti hírek. Egy külföldi tőkecsoport tárgyalásokat folytat belföldi tőkeséssel egy nagy romániai festékgár felállítására. Minthogy Románia festékiportja évente közel egymilliórd lejt tesz ki, ez az import kedvező rentabilitást biztosítana a belföldi festékipari vállalatnak. — A Banca Romaneasca és a Banca de Credit Roman, amelyek a palesztinai exportüzlet finanszírozásában a legjobban vannak érdekelve, Romániának Palesztina felé irányuló exportja finanszírozására pénzügyet alapítanak. Az

intézet Banca de Export Romano-Palesztineana elnevezés alatt alakult meg. Az exportbank megszervezésére az alapítók egy Németországból Bucurestibe költözött és az egyik legnagyobb kompenzációs vállalat vezető igazgatójaként működő szakembernek adtak megbízást. — Megirtuk, hogy a szeszmonopóli a denaturátszesz eladását Ilfov megye és Bucuresti területére a Dispir rt. szesz-elosztó vállalatnak adta koncesszióba. A többi megyékre a koncessziót a szeszmonopóli még nem adta ki. Az utóbbi napokban a monopóli több ajánlatot kapott egyes megyék denaturátszesz elosztási koncessziójának átvételére, mely ajánlatok felett közlelebbről döntenek. — Unió vagongyár Satumara, amely az Astra-konzern érdekeltségébe került, legutóbb tartott rendkívüli közgyűlést székelyhelyen Satumareről Bucurestibe való áthelyezését mondotta ki. A vállalat üzemi székelyhelye továbbra is Satumaren marad. — A brasovi Photogen Petroleumfinomító rt. részvénymajoritását a Vacuum Oil Co. vásárolta meg, amely most a Photogen üzemeiben berendezkedett ásványolajok gyártására saját szabadalmi szerint. — Fructextrom cégelnevezés alatt a chisinaui Fraji Rapaport és a tighina M. Fuchs si Fil gyümölcs-szárnas- és tojásexportvállalat fuzionáltak a palesztinai export lebonyolítása céljából. Az új alakulathoz csatlakozott a nemzetközi viszonylatban is ismert M. Rosenblatt et Co cernauti exportcég is.

A CFR kitézte az ősi talpaárlejtést. A vasuti vezérgazgatóság most tüzte ki az ősi talpaárlejtés határnapját október 16-ra. A kiírás szerint az alkalommal 500,000 darab bükk talpát, 900,000 darab tölgy normáltalpát, 500,000 darab secunder tölgytalpát és 100,000 darab keskenyvágyú tölgytalpát fog beszerezni a CFR.

A szesz átvételi ára. A minisztérium a szeszgyárak által a szesz átvételi árának megállapítása ellen beadott fellebbezést elutasította és így az átvételi árak végleges megállapítása a bírói fórumok hatáskörébe került. Egyébként szeptember 24-én kezdődik meg a szeszgyárak termelési kvótája, illetve kontingensének elosztása ellen beadott fellebbezések tárgyalása.

LEGUJABB SPORT

A Haggibbort ismét felvették a Labdarugósövetségbe

A Biroul Federal ülése

Cluj, szeptember 24. (Az Uj Kelet tud.) Többbizon hirt adunk arról, hogy az új-jászervezett Haggibbor futbalcsapata kérte a Labdarugósövetségbe való felvételét. A felvételi kérelt azonban eddig formai okokból immár kétszer utasították vissza. A Biroul Federal hétfő esti ülésén ismét ott fektűt a Haggibbor futbalcsakosztályának felvételi kérese, amelynek sorsa ezúttal véglegesen eldőlt olyképpen, hogy a Biroul Federal a Haggibbort felvette a Labdarugósövetség tagjai sorába. Ennél fogva a Haggibbor futbalcsapata részt fog venni a cluji kerületi bajnokságban, amelynek küzdelme a közeli napokban veszi kezdetét.

A Biroul Federal egyébként a Phoenix fellebbezése folytán megsemmisítette a Nemzeti Bajnokság bizottsága azon határozatát, amely szerint a Phoenix—Tricolor mérkőzést 2:2 arányban igazolja és azt 3:2 arányban a két ponttal, amint az eredmény a pályán kialakult, igazolta a Phoenix javára.

Szóba került a cluji futballpálya ügye is, amelynek drótkerítése még nem készült el. A Biroul Federal ugy határozott, hogy amennyiben a kerítés vasárnapig nem készülne el, a kitűzött Universitatea—Ripensia mérkőzést nem lehet lejátszani.

Végül a Biroul Federal pontot tett a ploesti Tricolor-calarasi Tricolor ügyre is. Határozatban mondotta ki, hogy a ploesti Tricolor visszakérül a B) Ligába, míg a calarasi csapat kiesett.

Apró képe

Helsinki (augusztus haváról), a hihetetlenül modern és ropolisról már sokat írtak. daltatos palotákról, a finn különöségekről számolok itt. Képe apró érdekességeket mutat lekélemből.

Elégké köztudomásu, hogy a dolgozó nő sokkal jobban lom, mint nálunk. A férfirenteg a közmunka — elhárított munkát, a könnyebb feban már nincs elég férfi. Épországban nem akad férfipnői kiszolgálás van az egész férfiakat nők borotválják a ben és a villamosokon kizárólag nők teljesítenek szolgálatot. hezebb, mint más országoké felé az a szabály, hogy a kden állomáson le kell szállni, hogy segítsen a fel és leszá részben, hogy ő szálljon fel. ne fordulhasson elő, hogy a getik, amikor valaki még a villamosok vezetői férfiak, a tőlőgazitók ismét nők. Kedvsinki uccáin, hogy a váltók villamos között milyen nyuak, kézimunkáznak az uccan. Ilyen hangtalanul és gyors mosokat seholsem lehet lát lépett először életbe Európ csendrendelet és nincs az a tuáció, amelyben a villamos gessen, vagy az autós dudá lunk odahaza a csendrendelet ban tréfásan emlegetnek, h rő inkább gázol, de nem d valóságban van meg. Igaz nincs alkalmá gázolni, mert a világ legférgelmezettebb Nincs olyan, aki átmenjen a rendőr tiloslat int. Aki szabá át az uttesten, az biztosan

Kéte Helsinki forgalmas uccáin rübb alakja egy rendőr. Egy ör, de ha nem uccasarkon civilruhát viselne, bármilyen nézné az ember. Kétméteres len pocakkal. De fehérkezt gumibotjával olyan fölény és könnyedséggel dirigálja, hogy seregestül akadnak a mosolyog, ismerőseinek szakint tiz felvilágosított ad. grammot kértem tőle, olya

Egyik hétfőn reggel igze intett magához, sportújsá ott a standon elkezdte olvas Jarvinnen mennyit dobott. rült az arca és ujságjával vább a forgalmat. Az a igaz hazájában ez nem b eredményeket. Hiszen egy dent kell tudni, hátha vala dezi, hogy mi volt tegnap sikfutás eredménye?

Hölgyle A finn középosztálybeli probléma, hogy mit csinát után. A legtöbb egyetemr lanul sok a női ügyvéd, lateiner-hölgyle. Az egyete legtöbbje meglepően int nyelvet beszélő egyetemi idegenforgalmi hivatal ny lyezi ki a fürdőhelyek s három hónapig kalauzolják a leányok és ezalatt anny kilenc hónapig élnek és Helsinki.

Az egyik finn fürdőhe öltözve fogadta a vonatn az ideledegált egyetemi h földiek nagyot néztek, am zett finnek sorra bemutat csókoltak a boynak, akir Helsinki törvényészéki gazdagok és önanysága, hallgatónó örömmel vállá genvezetést. Egy angol t zetői szolgálatait borralva jutalmazni. Udvariasan v

Megjelent!

SCHON DEZSŐ:

Megjelent!

ISTENKERESŐK A KÁRPÁTOK ALATT

c. chaszid regénye.

Az első, magyarul megjelent regény, amely egy falak közé zárt világ összes részleteit történelmi hűséggel tárja fel és páratlanul gazdag adathalmazzal deríti fel a chaszidizmus keletkezésének rugóit, terjedésének csodáját és létezésének értelmét. A hatalmas 450 oldalas mű ára 140 lej. Megrendelhető az UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYANÁL a pénz előzetes beküldése vagy utánvét mellett.

Apró képek Helsinkiről, a finn metropolisról

Helsinki (augusztus havában). Helsinkiről, a híhetetlenül modern északi finn metropolisról már sokat írtak. Nem is a csodálatos palotákról, a finn politikáról és a külsőségekről számolok itt be, hanem inkább apró érdekességeket ragadok ki emlékeimből.

Elégé köztudomású, hogy fenn északon a dolgozó nő sokkal jobban elterjedt fogalom, mint nálunk. A férfiak — miután rengeteg a közmunka — elvégzik a súlyos testi munkát, a könnyebb feladatokra azonban már nincs elég férfi. Eppen ezért Finnországban nem akad férfitáncos, hanem női kiszolgálás van az egész vonalon, a férfiakat nők borotválják a legtöbb üzletben és a villamosokon kizárólag női kalauzok teljesítik a szolgálatot. Munkájuk nehezebb, mint más országokban, mert erre felé az a szabály, hogy a kalauznak minden állomáson le kell szállnia, részben, hogy segítsen a fel- és leszálló utasoknak, részben, hogy ő szálljon fel utójára és így ne fordulhasson elő, hogy a kocsit lecsengetik, amikor valaki még a lépcsőn van. A villamosok vezetői férfiak, ellenben a váltógazdák ismét nők. Kedves elnézni Helsinkiben, hogy a váltógazdák két villamos között milyen nyugodtan horgolnak, kézimunkáznak az ucca közepén.

Ilyen hangtalanul és gyorsan járó villamosokat sehohsem lehet látni. Helsinkiben lépett először életbe Európában az uccai csendrendelet és nincs az az izgalmas szituáció, amelyben a villamosvezető csendessen, vagy az autós dudáljon. Amit nálunk odahaza a csendrendelettel kapcsolatban tréfásan emlegetnek, hogy az urvezető inkább gázol, de nem dudál, az itt a valóságban van meg. Igaz ugyan, hogy nincs alkalma gázolni, mert a finn ember a világ legfegyvermezettebb gyalogosa. Nincs olyan, aki átmenjen az uccán, ha a rendőr tilosat int. Aki szabálytalanul megy át az uttesten, az biztosan külföldi.

Kétméteres rendőr

Helsinki forgalmas uccáinak legnépszerűbb alakja egy rendőr. Egyszerű közrendőr, de ha nem uccasarkon állana, hanem civilruhát viselne, bármilyen nagy urnak nézné az ember. Kétméteres óriás, híhetetlen pocaklós. De fehérkeztyűs kezével és gumibotjával olyan fölényes eleganciával és könnyedséggel dirigálja a forgalmat, hogy seregűlő akadnak nézői. Állandóan mosolyog, ismerőseinek szalutál és percenként tíz felvilágosítást ad. Majdnem autogramot kértem tőle, olyan nagy ember.

Egyik hétfőn reggel izgatottan újságot intett magához, sportújságot vásárolt és ott a standon elkezdte olvasni, hogy Matti Järvinen mennyit dobott gerellyel. Felderült az arca és újságjával irányította tovább a forgalmat. Az atlétika és sport igazi hazájában ez nem bűn, megnézni az eredményeket. Hiszen egy rendőrnök mindent kell tudni, hátha valaki még megkérdezi, hogy mi volt tegnap az 1500 méteres síkfutás eredménye?

Hölgyek az egyetemen

A finn középosztálybeli lányoknál nem probléma, hogy mit csinálnak érettségi után. A legtöbb egyetemre megy. Például sok a női ügyvéd, orvosnő és más lateiner-hölgy. Az egyetemista lányok legtöbbje meglepően intelligens. A több nyelvet beszélő egyetemi lányokat a finn idegenforgalmi hivatal nyári állásba helyezi ki a fürdőhelyek szállodáiba. Kéthárom hónapig kalauzolják az idegeneket a lányok és ezalatt annyit keresnek, hogy kilenc hónapig élnek és tanulnak belőle Helsinkiben.

Az egyik finn fürdőhelyen boynruhába öltözve fogadta a vonatnál a vendégeket az ideidelegált egyetemi hallgatónő. A külföldiek nagyot néztek, amikor az ideérkezett finnek sorra bemutatkoztak és kezecskölkoltak a boynak, akiről kiderült, hogy Helsinkiben törvényszéki bíró az apja, dúsgazdagok és öngagsága, mint egyetemi hallgatónő örömmel vállalta a nyári idegenvezetést. Egy angol társaság idegenvezetői szolgálatát borraivalóval akarta meg jutalmazni. Udvariasan visszautasította a

pénzt, azzal, hogy neki rendes fizetése van a szállodától.

A koszt

Viipuriban, amely 80.000 lakosával Finnország második városának számít, a város egyetlen lapjának riporterével beszélgettünk. Megkérdeztük tőle, hogy hány példányban jelenik meg a lapja? Azt felelte, hogy hatvanezer példányban. Ebből ötvenezer példány az előfizetőké. Híhetetlen arány egy 80 ezer lakosu városban.

Külön fejezetet érdemel a finnek kosztja. Mint az északi emberek általában, ők is sokat esznek. A vendéglőkben azt a szót, hogy adag, nem ismerik. Mindenki annyit eszik, amennyit akar — ez a jelző. Ebédjükkel nem hiányozhat az úgynevezett Schwedische Platte, amely bőségben és változatosságban a legdrágább hors d'oeuvre-eket is felülmúlja. Bármilyen so-

kat esznek is, vizet egyáltalában nem isznak hozzá. Az első napon a finn vendéglőben vizet kértünk az ebédhez. Kiszolgálónk nagyot nézett, aztán immel-ámmal, hozta a vizet. Mindegyikünk elé letett egy likőrös poharat és óvatosan, félig töltötte vizel...

Étkezéseikhez tejet isznak, amiért nem kell külön fizetni. A vendéglős örül, ha nyolc pohár tejet iszik az ember, mert abból legalább arra lehet következtetni, hogy izlett az étel, amelyre csuszik az „ital”. Lehet, hogy ez a mérhetetlen tejivás az oka annak, hogy a finn sportemberek olyan kitűnő eredményeket érnek el.

Fürdő finn módra

Helsinkiben minden uccasarkon három gőzfürdő van. Vidéken minden parasztházhoz kis gőzfürdőkamra is tartozik. A finnek minden nap tüzesre hevítik tégláikat, vizet öntenek rá és ötven-hatvan fokos párással, gőzöss levezetnek. Azután kimennek a szabadba és meztelenül meghemperegnek télen a hóban, nyáron a legközelebbi tóban. Azt mondják erre felé, hogy nincs ennél egészségesebb dolog.

Helsinkiben általános unszolásra elmen-

tünk egy szaunába (gőzfürdőbe), amelyben a férfirészen női, a női részen férfi kiszolgálás volt. Bivalyerős finn nő volt a masszöröm, aki kézzel lábbal magyarázva végig vitt az összes gőz és forróvíz procedurákon. Félórai változatos műsor után kinyitott előttem egy egyszerű ajtó és legnagyobb ámulatomra egy pompás 25 méteres fedett uszoda tárult elém. A forró gőzöktől agyonmelegedve, akár tetszett, akár nem, bele kellett menni a jéghideg vízű uszodába. Három hosszú uszás kötelező — mutatta jelbeszéddel marcona tekintetű fürdősnőm, akivel nem látszott tanácsosnak újat huzni. Végül egy frottörköpennyel esett nekem és szárazra törüléscímén összetörte minden csontomat, majd egy félméteres csattogó ollóval minden tiltakozásom ellenére megpedikürözött. Kezeimet csak nagy ügyvel-bajjal tudtam megmenteni az ambiciózus nő és a félelmetes csataolló elől. A nagy darab nő igyekezett ugyan megmagyarázni, hogy a „manikür” is hozzájár, nem kell érte külön fizetni és határozottan megsértődött, amikor a nagyszerű alkalmat nem használtam ki. Az uccán később megállapítottam, hogy nem is rossz egy ilyen finn szauna, csak jó idegek kelljenek hozzá. (L. L.)

Mitita Constantinescut nevezték ki bankkormányzóvá

Bucuresti, szeptember 24. Mitita Constantinescu pénzügyi államtitkár bankkormányzóvá nevezték ki. A dekrétumot a király aláírta. A beiktatás csütörtökön történt meg. Habár a kormány már régóta megállapodott az új bankkormányzó személyében, a kinevezés késétt Antonescunak az országból való távolléte miatt. Tegnap a pénzügyminiszter telefonon felhívta Tatarescut, majd Inculdet kérve, terjesz-

szék be aláírás végett a dekrétumot dacára távollétének. Kormánykörök a kinevezést a Korona újabb és elokvens bizalmi megnyilvánulásának tekintik. Tatarescu hivatalosan holnap Constantán fogja jelenteni a kinevezés megtörténtét. Értesülésünk szerint Constantinescu helyébe nem fognak senkit sem kinevezni és az államtitkári széket nem töltik be.

Palesztina a luzerni cionista kongresszus után

Hogyan fogadta a jisiv Weizmann visszatérését és a széles koalíciót

Tel-Aviv, szeptember hó. — A Kongresszus palesztinai résztvevőinek első csoportjai hazérkeztek. Hazatértek velük azok is, akik a forró palesztinai nyár elől menekültek Európába, ugyancsak most várják Jeruzsálemba, hivataluk elfoglalására az Exekutive tagjait. A Kongresszussal járó feszültség lassan engedni kezd és a palesztinai élet középpontjába visszatér a fokozott tempójú munka.

Amint az ide, a luzerni Cionista Kongresszust megelőző választások Palesztinában szokatlanul békés atmoszférában folytak le, úgy a kongresszus eseményeinek hatása az ország lakosságának körében aránylag gyenge. A héber napisajtó hetek óta el van foglalva a referátumok, az általános vita anyagának, valamint a határozatok közlésével. Valamelyes elcsigázott érdeklődést és feszültséget, csupán az új Exekutive összetételének hirdetésai váltottak ki. Az újságolvasók nagyon kis része dolgozta magát át a hasábos referátumokon és szónoklatokon és az általános vita agyoncsépett ismételtetései- nek elolvasására még a legerősebb idegzetek sem vállalkoztak. És sokan voltak, akik minden tradíció dacára érdeklődtek az iránt, hogy vajjon nem lehetne egy sokkal racionálisabb és eredményesebb formáját a közélet irányításának találni, mint a Cionista Kongresszus... Itt napról-napra jobban érzik az emberek, hogy a munka a körmükre nő, hogy a cionista apparátus vezetőire

óriási feladat hárul: feladatok, melyektől ezek sorsa és élete függ és melyeknek kevés közülük van ahhoz, ami Luzernben történik...

Ami a Kongresszus eredményeit illeti: a legmelegebb fogadtatásban részesítették Weizmann visszatérését a Cionista Szervezet élére. A luzerni Kongresszus legfőbb és legmaradandóbb eredményét ebben látják: Weizmann újra a Cionista Szervezet élére került. És ha nem is tüntek el ellenfelei egy varázs szóra, ezek semmi jelentőséggel nem bírnak, miután a szélsőségesebbek, a bécsi revizionisták Kongresszusán, Jabotinszki vezetésével mellet függetlenítették magukat. Aki viszont a revizionista táboron kívül áll, az azokban az években, melyek során Weizmann hiányzott a Cionista Szervezet éléről, megtanulta megbecsülni azt a felmérhetetlen politikai erőt, melyet Weizmann képvisel.

Ami a Kongresszus másik jelentős eredményét illeti, a széles koalíció létrejöttét — ezt is nagy általánosságban kedvezően fogadta a jisiv, habár itt már sokkal nehezebben áttekinthető a dolgok, mint az előbbinél és lelkesedést egyetlen részen sem lehet tapasztalni. Pedig a lelkesedés sokkal inkább feltételezhető volt. Mert az ezelőtti Kongresszus választása után a munkásság vezetését ellenző tábor a vezetésben való részvételét követelte, míg a Ben Gurion vezetése alatt álló munkásság az összes erők összefogását hirdette az ellenzék támadásainak leszerelé-

sére. Miért van akkor mégis, hogy a koalíciót nem fogadták azzal az ozatlan lelkesedéssel, mellyel fogadtatását feltételezni lehetett? Talán, ha a vezető politikások visszatérnek és erről a kérdéstről részletes nyilatkozatokat adnak, fog színesebbé válni a kép.

Ez a tartózkodás mindenesetre indokolva van mindkét részről. A munkásság tudatalatt és ki nem fejezeten kétséggel van az iránt, hogy a béke-Exekutive a mindennapi, megvalósító munkában meg fogja-e állani a helyét? Az előbbi Exekutive ereje éppen abban állott, hogy egyoldalú összetételénél fogva harmónikus munkát tudott kifejteni. Egy kisebbségi vélemény aggályokat támaszt, hogy vajjon nem fogja ez az Exekutive a jobb oldali elemek megerősödését jelenteni?

A többi csoportokban is megtalálhatók ugyanezek a jelenségek és kételyek. Mindenki tudja, hogy a koalícióval valami nagyon fontos történt és ez nagy jelentőséggel bír — de ennél többet senki sem mond. Emek két eseményen kívül — Weizmann megválasztása és a széles koalíció — nem tulajdonítanak a Kongresszus munkájának különösebb jelentőséget.

Es hogy ezt megérthessük, tudnunk kell, hogy itt, Palesztinában a koalíciós munkának meg vannak a maga kitaposott ösvényei és reális érdekei, melyek mindennapi, praktikus megvalósító munkát követelnek és megteremti magának, a maga célja számára a legmegfelelőbb szervezeti keretet. Ezt érezni lehet és az új Exekutive minél hamarabb hozzá kezd a mindennapi, megvalósító munkához, mely nem tűr halasztást.

Rá kell még ezzel kapcsolatban mutassunk arra, hogy annak ellenére, hogy az új Exekutive lényege az összes erők összefogásában és a munkában és irányításban való részvételben áll, számos olyan csoport, mely a palesztinai életben jelentős szerepet visz, nincsen az Exekutívában képviselve, így az egyre növekvő és terjeszkedő gazdasági szervezetek, a kereskedelmi és mezőgazdasági szövetkezetek és alakulatok. Lehet, hogy ez az Exekutive egy sokkal szélesebb réteget foglal magában, mint az eddigi, de egyelőre nincsenek benne ezek a csoportok képviselve. Szerencsés esélyekkel startol az Exekutive: nincs jelenleg semmilyen ellenzék és minden lehetőség meg van a megvalósító munkára.

SPORT

Mit felvették szövetségbe

Uj Kelet tud.) arról, hogy az új utbálcapata kért a való felvételét. Az eddig formai tásították vissza. A szövetség elnöke ismét a futballszakosztá- emelvények sorsa olyképpen, hogy abbort felvette a i sorába. Ennél- alcsapata részt bajnokságban, eli napokban ve-

bként a Phönix egsemmisítette a sága azon hatá- Phönix—Tricolor igazolja és azt al, amint az ered igazolta a Phö-

utballpálya ügye még nem készült határozott, hogy arnapig nem ké- ersítatea—Ripen- ajtszani. pontot tett a ricolor ügyre is. hogy a ploesti Ligába, míg a

Az egész világsajtó hangos a

MAGNOLIA STREET

alkerétől, mely az angliai zsidóság jelenlegi életének hatalmas éposza.

A regény írója:

LOUIS GOLDING

Ezzel a regénnyel bevezett a legnagyobb élő zsidó írók sorai közé. Tragikum, humor, könnyedség fényjátéka ez a regény.

Rendelje meg a „PHAROS” könyvkiadó, vagy az UJ KELET könyvosztálya utján

CSALÁD- ÉS TULAJDON- VÉDELME

NYUJT A PHÖNIX ÉLETBIZTOSÍTÓ-TÁRSASÁG

HIREK

Az Országos Zsidó Párt Cluji Tagozatának

Str. Saguna 7 sz. alatti jogvédő irodájában szerdán, szeptember 25-én délelőtt 1/2-1/2 óra között Dr. Kertész Miklós tart inspekción.

A francia követ fontos külpolitikai dolgotról tájékoztatta Tatarescu miniszterelnököt. Bucurestiből jelentik: Tatarescu tegnap kihallgatásán fogadta d'Ormesson bucuresti francia követet. A Curentul értesülése szerint d'Ormesson a miniszterelnöknek fontos közléseket tett a francia kormány részéről a legutóbbi külpolitikai eseményekkel kapcsolatban. Itt említjük meg, hogy a bucuresti rádióállomás szerdán délelőtt 11.15 órakor közvetíteni fogja a miniszterelnök constantinai beszédét.

Előkészületek a nemzeti parasztpárt esztendői nagygyűlésére. Bucurestiből jelentik: A nemzeti parasztpárt vezetősége esztendői nagygyűlését délelőtt ül össze Bucurestiben. A Dimineata értesülése szerint Popovici Mihályt és Moldovan Valert alelnökké fogják megválasztani Vaida-Voevod és Vlad Aurel helyébe. Uj tagjai a vezetőségnek Pop Ionel és Socol Aurel, akiket az uj alelnökök megválasztása folytán megüresedő helyekre fogják bevélasztani.

Gyomor- és bélbántalmak, hasüregbeli vérpangás, izgékonyosság, migrén, kimerültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, ijedtség, általános rosszullét, a munkaképesség csökkenése sok esetben rövidesen megszűnnek, ha a beteg néhány napon át reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet iszik.

Hohenzollern Frigyes herceg Romániában. Tegnap este 8 óra 14 perckor keresztülutazott Clujon Hohenzollern Frigyes herceg, a néhai Ferdinánd király testvéröccse. A herceg Oradeaig gépkocsin tette meg az utat, majd az ott várakozó királyi különvonatra szállott, hogy tovább folytassa útját Bucuresti felé. Frigyes herceg az őszi vadászatokra érkezett Romániába, ahol valószínűleg néhány hetet tölt el.

Eltűnt egy hét éves kislány. Tegnap este munkáskülsőjű zokogó asszony nyitott be a központi rendőrség ügyeletes szobájába, ahol előadta, hogy Ana Cazannak hívják és foglalkozására takarítónő. Elmondotta, hogy kislánya, a hét éves Vioreca reggel elment az iskolába és azóta nem jött vissza. A szolgálatos Serban rendőrségi telefonon utasította az összes kerületi kapitányságokat a kislány előkerítésére.

Újra lezuhant egy hidroplán Constantában. Tulceaból jelentik: Tegnap délután 17.15 órakor a constantai raj egy vizirepülőgépe, amikor visszatérőben volt Babadagból Mamaia-ba, a Razel tó fölött lezuhant Jurlouca község halászbárkái előtt. A repülőgép motorja felrobbant a levegőben, a gép összetört, Lupu segédpilóta és Palanca Stoica katoná meghaltak. A szerencsétlenség mély részvételt keltett a constantai repülők között, akiknek egy héten belül ez már a második súlyos veszteségük.

Eljegyzés. Schwarz Ibi és Harnik Ferenc jegyesek.

Mussolini visszarendelte Nobilet. Moszkvából jelentik: Nobile tábornokot, aki évekkel ezelőtt ismert északsarki expedíciója után Oroszországba költözött és ott az orosz kormánynak dolgozik, az orosz kormány most visszarendelte, Nobile évek óta orosz mértékökkel együtt az orosz léghajóállomány szaporításán dolgozik és még nem nyilatkozott arról, hajlandó-e Mussolini meghívásának eleget tenni.

Egy örült anya rémtette. Győről jelentik: Vasárnap délelőtt Nagyigmánd fő-uccáján borzalmas látvány rémítette meg a járókelőket. Balog Sándor jómódu gazdálkodó felesége kacagva, dalolva rohant ki az uccára, táncolni kezdett és kezében szorongatta négy éves kisgyermekének vértől csöpögő levágott fejét. A falu lakói értesítették a csendőröket, akik hosszas dulakodás után tudták csak megfékezni az örült asszonyt. Balogné hosszú éveket töltött elmeorvosintézetben, ahonnan öt évvel ezelőtt gyógyult-bocsátották el. Békésen élt azóta férjével, gyermeke is született és minden idejét kis Feri fiának szentelte. Balog vasárnap kora hajnalban távozott el hazulról. Délelőtt tört ki az asszonyon az elmebaj, dührohámot kapott és borotvával levágta négy éves kisgyermekét.

Felhívás

Cluj város zsidóságához állampolgársági ügyben!

Az Igazságügyi Minisztérium és Cluj város Időközi Tanácsának legújabb rendelete alapján mindazon polgárok, kik az állampolgársági listákból eddig bármely okból kifolyóan is kimaradtak, jelentkezni kötelesek Cluj város kerületi közigazgatási kapitányságainál (Circumscripția Administrativă, hivatalos órák d. e. 8-2-ig) és pedig:

Minden nagykorú egyén köteles születési bizonyítványát felmutatni, felesége házassági anyakönyvi kivonatát és feleségének, valamint kiskorú gyermekeinek ugyancsak születési bizonyítványait felmutatni, valamint a kerületi kapitányságok által kért adatokat bemondatni.

A jelentkezési határidő 1935. szeptember hó 30-ikán jár le.

Nyomatékosan felhívunk minden cluji illetőségű zsidót, ki bármely okból kifolyóan is az állampolgársági listákból eddig kimaradt volna, hogy saját érdekében a fenti határidőig a szükséges akciókkal együtt a kerületi kapitányságoknál személyesen jelentkezzen.

Ha a jelentkezésnél bármilyen nehézség merülne fel, ugyszintén esetleges felvilágosításokért forduljon mindenki a Zsidó Párt Jogvédő Irodájához Cluj, (Str. Saguna 7, jobbra, 1 ajtó), délelőtt fél 1 és fél 2 óra között.

Hangsúlyozzuk, hogy ha Clujon jelenleg száz és száz zsidó van, kiknek állampolgársági ügye rendezetlen, ugy ez mindenképp annak tulajdonítható, hogy az eddigi jelentkezési határidőket legtöbbször hanyagságból vagy elnézésből elmulasztották.

Tehát siessen mindenki és jelentkezzen, mert ellenkező esetben csak saját magának fogja tulajdoníthatni, ha állampolgárságát ezután sem szerezheti meg.

Utolsó jelentkezési határidő: 1935 szeptember 30.

Cluj, 1935. szeptember hó 24-én.

s. s. Dr. Fendrich Ernő, s. s. Dr. Kertész Jenő főtitkár. elnök.

Ma, szerdán a Royal-mozgóban szenzációs premier. Az utoisó olesó hét, 15 és 20 lejes helyárrakkal: Abessziában lejárászandó

BABOONA

a legfantasztikusabb afrikai expedíció. Előadások kezdete: 3, 5, 7, 9 órakor.

A levegőben kigyúlt a repülőgép és ejtőernyőn szállt le a pilóták. Londonból jelentik: Két pilóta repülőgépen utba indult Fokváros felé. Az első közbeneső leszállás után folytatták útjukat Egyiptom felett, ahol a gép a levegőben váratlanul tüzet fogott. A két hosszú utra startolt pilóta ejtőernyőkkel kiugrott az égő gépből Karthumtól 200 kilométer távolságban.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség Kinában. Sanghaiból jelentik: Borzalmas vasuti szerencsétlenség történt a kínai Csen-Si tartományban. Egy vonat, amely katonákat szállított, kisiklott és szakadéka zuhant. Az első hírek szerint 200 halottja van a katasztrófának. A sebesültek száma is meghaladja a 200-at.

Titkos fegyverraktárt fedeztek fel Bécsben. Bécsből jelentik: A XVI-ik kerület egyik házában titkos fegyverraktárt fedeztek fel, amelyben gépfegyver, több fegyver, revolverek, nagymennyiségű lőszer és egy könnyen üzembe helyezhető rövidhullámú rádióállomás volt. A jelek arra vallanak, hogy a fegyvereket és hadianyagot a februári zavargások után rejtették el. A háztulajdonos mitsem tudott a raktár létezéséről.

Rendbehozzák India pénzügyeit. Londonból jelentik: Az indiai kormányzat megbízta sir Otto Niewayrt India pénzügyi helyzetének tanulmány tárgyává tételével s oly tervet elkészítésével, amely lehetővé fogja tenni a pénzügyek gyökeres reformját.

Láthatatlan mozgólépcsők a piramisoknál Kairóból jelentik: Egy amerikai vállalat felajánlotta az egyiptomi kormánynak, hogy mozgólépcsőt szerel a piramisokra, legalább is azokra, melyeket a legfőbb látogatóknak. A kormány elutasította a kitűnő tüzletemberek ajánlatát azzal, hogy legrégebb műemlékeik ilyen lépcsőkkel való ellátása túlságosan amerikaiak tünik nekik. Az amerikaiak ugyan ajánlatukban megemlétkétek, hogy a lépcsőket teljesen láthatatlanul fogják beépíteni a piramisokba és ezért nem kérnek mást, minthogy 75 évre a bevételek fele öket illesse...

Adó az éneklőmadarak után. Prágából jelentik: A csehszlovák pénzügyminiszter jóváhagyta Hohenstadt morvaországi város szabályrendeletét, amelynek egyik pontja szerint külön adót köteles fizetni mindenki, aki éneklőmadarat tart. A madarakra vonatkozó adókulcs szerint egy fülemüléért évi 100, a kanáriért, rigóért és szajkóért pedig 50-50 csehkorona évi adót kell fizetni annak, aki a fogoly madarak énekében akar gyönyörködni.

Banditák harca japán csapatokkal. Shanhajból jelentik: 200 banditából álló csoport megtámadta a Peking-Mukden vonalon a japán csapatokat, amelyek azonban elűzték a támadókat. A harc egész éjjel tartott és annak folyamán 56 japán katona, valamint 43 bandita vesztette életét. Adott pillanatban Mukden állomását az a veszély fenyegette, hogy a banditák keze közé kerül.

Közöltesse

ujévi üdvözlését

az UJ KELET

ROSHASANAI

számában.

amely rendkívül gazdag tartalommal, szeptember 28-ikán jelenik meg. Ily módon jókívánásai eljutnak minden rokonához, ismerőséhez és üzletfeléhez. A közlési díj kevesebb, mint amennyibe a névjegyek és borítékok, valamint a szétküldés postaköltsége kerülne.

Egyszerű üdvözlés, folytatólagosan közölve	30.- lej
Egyszerű üdvözlés, külön sorban	50.- lej
Egyszerű üdvözlés, külön szöveggel	100 lej
Nagyalaku keretes üdvözlés, üzletek, vállalatok, egyesületek részére	250.- lej

Küldje be üdvözlés szövegét és a megfelelő összeget (postabélyegben is) vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz, vagy vidéki fiókiadóhivatalaink és megbízottaink bármelyikéhez.

A gyógynövények és a gyógytudományok fejlődése az órkortól napjainkig

Az első embertelepeken pásztorok gyógyítottak. Az óségi kultúrnépekkel — a kasztr-rendszerek idejében — a papok vették át a gyógyítás vezetését.

Krisztus előtt sokezer évvel és a Fáraók idejében, a papok már olyan balzsamokat és kenőcsöket, mérgeket és szépitőszereket készítettek, hogy azokat ma is megcsodálják az ásatásoknál előkerült mumiákon.

Krisztus előtt a negyedik században Hippokratés már iskolát állít fel, a gyógytudományok rendszeres tanítására, amit utóda, Dioskoridés tovább fejleszt. A római birodalom már kitermeli a tudós Gallenust, a császárság nagy orvosát, aki megalapítja a római civilizáció gyógykultúráját. Ő és iskolája már tudományos alapon állították elő a gyógyszereket.

A római birodalom hanyatlásával, a híres arab filozófusok és orvos-tudósok veszik át a gyógyítás tudományában a vezetősépet és ezt meg is tartják a középkorig.

Amerika felfedezése újabb, nagyszerű fejlődést nyitott meg a gyógyítás tudományában, mert gazdag gyógynövény-kincsei lehetővé teszik, hogy számos — gyógyíthatatlannak vélt — betegség eredményesen kezeljenek; így a gyógynövények használata — az egész világon — nagyon gyorsan elterjed.

De ezek között is a legnagyobb feltűnést a H. Nollis amerikai, Ivata Sivata és Nakamura japán tudósok által Amerikában nemrég felfedezett az a gyógynövény keltette, amelynek kivonatából a ma már világhírű „Gastro D.” készül. Mert ez a gyógyszer régi, idült — már gyógyíthatatlannak vélt — gyomor-, bélbántalmakat, vese-, epe- és májbajokat, gyomorfekélyt, hányingert, szédülést, ideges zavarokat és fejfájásokat rövid idő alatt tökéletesen kigyógyít. A hosszú évek szenvedéseitől — a „Gastro D.” kezeléssel — megszabadult férfiak és nőktől számszámra érkeznek elismerő levelek a vezérképviselethez: Császár Ernő gyógyszer-tára, Bucuresti, Calea Victoriei No. 124., ahol a „Gastro D.” 130.- lej utánvétel ellenében kapható.

A walesi herceg elhagyta Ausztriát. Bécsből jelentik: A walesi herceg elhagyta Ausztriát. Salzburgból Münchenbe gépkocsin utazott, majd onnan vonaton folytatja útját Anglia felé.

Monarchisták és republikánusok közel-harcot vívtak Athén uccáin. Athénből jelentik: Az Alkotmány téren súlyos összecsapások voltak monarchisták és republikánusok között. Számos letartóztatás történt.

Orvosi hír. Dr. Havas József, fül-, orr-, gége-szakorvos bécsi tanulmányutjáról hazakerkezett. Rendelését Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30. sz. alatt megkezdte.

Asztma és szívbetegek, mell- és tüdőbaj, görvély- és angorkor, a bőr megbetegedései és furunkulózis eseteiben a mindig kellemes hatású természetes „Ferenc József” keserűviz az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja s a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza.

KALAPVÁSÁR-

lásnál saját érdekében tekintse meg óriási kalapraktáromat.

Már 105 lejért

kaphat divatos kalapot. Nagy választék legfinomabb ROMÁGNA nyulszőr kalapokban

WEISS SIEGFRIED

CASA PALARILOR.

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 10

Hajózhatóvá teszik a tót felföldi Garam folyót. Londonból jelentik: A Financial Observer azt a hírt közli, hogy Prágában felmerült a tót felföldi Garam folyó hajózhatóvá tételének terve. Ezzel megoldhatóvá válnék egyidejűleg a villamos energiaszaporítás kérdése is a tót felföld délkeleti területei körzetében.

Hárminckét kinevezett szenátor Lengyelországban. Varsóból jelentik: Moszciszki lengyel köztársasági elnök 32 szenátort nevezett ki az uj lengyel szenátusba.

Szerdán kezdődnek a francia hadgyakorlatok. Párizsból jelentik: Meaux közelében katonai attasék jelenlétében szerdán kezdődnek a francia hadgyakorlatok.

Rómában megnyílt a nemzetközi építészeti kongresszus. Rómából jelentik: Negyven nemzet reprezentánsainak részvételével megnyílt a nemzetközi építészeti kongresszus ülése.

UJ KELET Legújabb hírek

Olaszország tovább készülődik

(Első oldali cikkünk folytatása.)

ják azokat az ellenjavaslatokat, amelyeket olasz részről a Népszövetséghez továbbítottak. Abesszinia elutasítja azt a követelést, hogy szerelje le hadseregét. Az abesszini kormány egymillió embert tud felfegyverezni és mozgósítani. Legújabbban ötven ezer emberrel nőtt az abesszini hadsereg, amennyiben szabaddá helyezték a foglyokat azzal a feltétellel, hogy katonai szolgálatot fognak teljesíteni. Az új rekrutát azonban máris aggodalmat keltepek, miután azok, akiket az északi hadseregbe osztottak be, el akarták szakmányolni a parasztok marháit és a rendőrségnek kellett beavatkozni.

Az abesszini külügyminisztériumhoz közel álló személyiség kijelentette a sajtónak, hogy az egyedüli terület, melyet pénz ellenében hajlandó volna átadni Abesszinia, Ogaden és Ausa tartományok. Az ellen sem volna kifogása Abessziniának, hogy Olaszország vasuti hálózatot építsen gyarmatainak összeköttetésére, de területi koncesszió nélkül. Nem fog azonban belemenni gazdasági kizárólagossági zónák felállításába, speciális politikai privilégiumokba, a nemzet teljes felszerelésébe és a hadseregnek olaszok által való átszervezésébe sem.

A népus által tegnap aláírt mozgósítási rendelete: előrelátó hatóság a Maskal-ünnep alkalmával fogják szentesíteni. Ez a nap jelenti az esős időszak befejezését. Római jelentés szerint az abesszini Gondárban le tartóztatták az addis abebai olasz követség egyik futárát, aki utban volt Adua felé. Vinci olasz követ tiltakozását jelentette be az abesszini kormánytól a futár letartóztatása ellen.

Alexandriai jelentés szerint az abesszini császár elfogadta Ismail Daud herceg felajánlott szolgálatát, ami a jelenlegi egyiptomi dinasztia leszármazottja. A herceg rövidesen Addis-Abeba utazik.

Hir szerint az abesszini hadsereg az utóbbi napokban negyedmillió lovat vásárolt.

Az arany menekülése

Párizs, szept. 24. Pénzügyi és gazdasági körökben aggodalommal látják, hogy újra menekül az arany Európából Amerikába. Két hét alatt 150 millió dollár értékű aranyat vittek hűjón az Egyesült Államokba. Ebben az évben közel egymillió dollár értékű aranyat menekítettek ki Amerikába.

A Matin ama kívánságának ad kifejezést, hogy a hatalmak engedjenek szabad utat a keletafrikai eseményeknek és csak arra szorítkozzanak, hogy Európa felől elhárítsák a háborus veszedelemet.

Párizsi jelentés szerint Toulonból egy szegedi lövészszázaló van utban Marseille felé, ahonnan a francia Szomáli föld felé indítják el a zászlóaljait.

Olaszország tovább készülődik

Róma, szept. 24. A kormány a következő niteket nyitotta meg a költségvetési évre: egymilliórdot gyarmatügyi célokra, egymilliórdot a hadügyminisztériumnak, 150 milliót a hadiflottának és 300 milliót az aviatikának.

A Paris Soir értesítése szerint Olaszország négy gözöst vásárolt Amerikában.

Római jelentés szerint a Piemont gözös Nápolyból 3500 katonával utnak indult Keletafrikába. Nápolyból négy nap alatt tizen-

GRAEF PÁL kályha mintaterakát
Cluj, Piața Unirii 8. sz., az udvarban

hét gözös indult el csapatokkal és municióval.

London, szept. 24. (Rador.) Kairóból jelentik, hogy a lybiai olasz hatóságok sorozást tartanak a bennszülöttek között, akiket a keletafrikai frontra küldenek. Ezáltal 20.000-re remélik növelni a hadsereg létszámát.

A kairói és alexandriai tőzsdéket az elmúlt heti pánik után újból megnyitották. Mint ismeretes, az árfolyamok annyira estek, hogy a kormány pénteken bezáratta a tőzsdét. A legutóbbi genfi jelentések alapján ma engedélyezték a nyitást és jelentékeny emelkedő irányzat mutatkozott.

London, szept. 24. (Rador.) Az ausztráliai szenátus 23 szavazattal 3 ellenében elutasította a munkáspártiaknak azt az indítványát,

melyben minden olyan akció ellenzését követelték, amely Ausztráliát háborúba akarná sodorni. Ezáltal bebizonyosodott, hogy az ausztráliai kormány álláspontja az abesszini konfliktus esetében megegyezik az angol kormányéval.

Görögország is védelmi intézkedéseket tesz

Athén, szept. 24. (Rador.) Az utóbbi napokban a legfőbb nemzetvédelmi tanács több ülést tartott a miniszterelnök elnöklétével, amelyeken résztvettek a kormány tagjai is. Hir szerint számos rendkívül fontos határozatot hoztak, amelyeket azonban titokban tartanak. Többek között állítólag elhatározták a hadseregnek hadianyaggal és municióval való ellátását. Repülőgépeket és tengeralattjárókat fognak vásárolni. A hazaküldendő tartalékosokat visszatartják.

Sztambul, szept. 24. Atatürk köztársasági elnöke a kormány Sztambulban tartózkodó tagjaival együtt elutazott Ankarába, ahol minisztertanácsot tartanak, amelyen a külpolitikai helyzetet vitatják meg.

Ki lehet a jövőben újságíró?

A készülődésben lévő sajtótörvény rendelkezései

Bucuresti, szeptember 24. A sajtótörvény elkészítése végett kiküldött speciális bizottság Pop Valer elnöklétével ma újabb ülést tartott. Megvitatási alapul elfogadták Al. Sandulescu szenátor, a bucaresti újságírók szindikátusa elnökének tervezetét, amely az újságírói hivatást új alapokra kívánja helyezni, az ügyvédi testülethez hasonlóan. Az újságírói hivatás gyakorlásának feltételei lesznek: román állampolgárság, nemre való tekintet nélkül. 20 éves kor betöltése, három éves gyakorlat, érettségi. Nem lehetnek a jövőben újságírók mindazok, akiket különböző deklumok miatt elítéltek, valamint a zsarolás miatt elítéltek sem. Minden újságíró dip-

lomát kap. Akik magukat újságíróknak nevezetik jogalap nélkül, szigorú büntetésben fognak részesülni. Az újságíró szervezetet hat tartományi kerületre osztják be, amelyek székhelye Bucuresti, Cluj, Iasi, Cernăuți, Timisoara és Chisinau lesznek. Érdekes újítás lesz, hogy a sajtóperek nem esküdtsek fogja tárgyalni, hanem egy újságírókból álló bírói fórum, amelynek elnöke egy magasrangú bíró lesz. Ezáltal a sajtó képviselői maguk ellenőrizhetik egymás tevékenységét, másrészt kiküszöbölik az eddigi nehézkes procedurát. A javaslatot még az őszi ülészek folyamán akarják megszavaztatni.

Sok a mérnök — írja Goga lapja

Bucuresti, szeptember 24. Goga lapja, a Tara Noastra a román mérnökök érdekében akciót sürget. A lap követeli, a mérnöki címmel visszaélők súlyos megbüntetését. Külföldi példákat hoz fel annak illusztrálására, hogy a különböző országokban milyen végzettség után jár a mérnöki cím.

A Tara Noastra sokalja a romániai mérnökök számát. A bucaresti, timisoarai és iasi műszaki főiskolák végzett diplomásain

kívül egész sora működik a mérnököknek, akik külföldi főiskolákon szereztek meg diplomáikat. A túlmagas létszám miatt sok a munkanélküli román nemzetiségű mérnök. A lap követeli, hogy hozzá-
nak törvényt a mérnöki cím viselésének szabályozására. Csak azok léphessenek birtokába a cím biztosított jogoknak, kik egyenrangú külföldi főiskolákon, vagy belföldi főiskolákon végeztek el tanulmányaikat.

A kormány be akarja tiltani a nemzeti parasztpárt nagygyűlését?

A király elnöklétével minisztertanácsot tartanak a hadsereg felszerelése ügyében

Bucuresti, szeptember 24. Az utóbbi napokban olyan hírek terjedtek el, amelyek szerint a kormánynak szándékában állna betiltani a nemzeti parasztpárt által novemberre tervezett nagyszabású politikai gyűlését. Ténylegesen ilyértelmű határozatot nem hozott még a kormány. Egyéb ként a nemzeti parasztpárt vezetősége sem hozott végleges döntést a gyűlés összehívása érdekében. Valószínű, hogy a csütörtökön és pénteken tartandó végrehajtó bizottsági ülésen döntenek ebben a kérdésben.

Bucuresti, szeptember 24. Ma délután a hadfelszerelési minisztériumban fontos értekezletet tartanak, amelyen Tatarescu, Paul Angheliescu, Bejan vesznek részt. Az új rendelkezések fizetési lehetőségeit fogják analizálni. Megvitatják, vajjon nem szük-

ségesek újabb áldozatok a hadsereg felszerelése érdekében és milyen természetűek legyenek azok. Szó van róla, hogy rövidesen a kormány minisztertanácsot tart az uralkodó elnöklétével.

Halálozás. Nagy gyász érte tegnap Rosenfeld Antal nyug. c.úji közjegyzőt és családját. Leányuk, Rosenfeld Juci, tanárjelölt, tegnap rövid szenvedés után, 24 éves korában elhunyt. A tragikusan, korán elhalt fiatal leány temetése nagy részvét mellett ment végbe a helyi ortodox zsidó temetőben.

A katonaszobában felrobbant srpnell 4 katonát ölt meg. Prágából jelentik: A 105-ik tüzérezred kaszárnyájának egyik legényeségi szobájában felrobbant egy srpnell s megölt 4 katonát, kettőt súlyosan megsebesített. A vizsgálat megindult.

Maximálni fogják az árakat Maglavitban

Maglavit, szeptember 24. A spekuláció tulkapásainak megakadályozása végett a hatóságok elhatározták, hogy maximálják a hálólhelyek és az élelmiszerek árát.

Aggodalmat keltenek a sűrű repülőbalesetek

Bucuresti, szeptember 24. A hidroplánok az utóbbi napokban történt balesetei aggodalmat keltek aviatikai körökben, mert a gépek rendkívül drágák és egészen modern alkatúak. A tegnapi szerencsétlenségről a légügyi alminisztérium egyelőre nem adott ki hivatalos jelentést, mert a vizsgálat még nem ért véget.

Csak egyféle papírmárka lesz forgalomban Németországban

Berlin, szeptember 24. Lapjelentések szerint január 1-től kezdve csak a Birodalmi Bank által kibocsátott bankjegyeknek lesz Németországban kötelező erejük és ezzel a bajor, szász, bádeni és württembergi jegybankok elvesztik eddigi privilégiumukat. E négy bank által kibocsátott bankjegyek jelenlegi összértéke 160 millió márka. Ezeket a bankjegyeket a birodalmi bank fogja cserélni.

Haldoklik Dumitrescu tábornok

Bucuresti, szeptember 24. Dumitrescu tábornok állapota továbbra is rendkívül súlyos. Orvosai ma újabb konziliumot tartottak betegségéről.

Husz beteg injekció-mérgezést kapott egy sanatóriumban

Cluj, szeptember 24. Az egyik clujai sanatóriumban tegnap calcium clorid injekciót kapott husz beteg és mind a huszan intoxiciot kaptak. A sanatórium igazgatósa értesítette a rendőrséget, amely lefoglalta a fiolákat, amelyek egy clujai laboratóriumban készültek és vegyvizsgálatra terjesztette fel.

Hétszázézer bányamunkás sztrájkba lépett Amerikában. Londonból jelentik: Pennsylvania, Illinois, Virginia, Indiana és Washington amerikai tagállamok több mint hétszázézer barnaszénbányásza sztrájkba lépett.

WEISZ

szörmeszalon készítményei

nívóban

legmagasabbak,
árban legalacsonyabbak

Cluj, Reg. Ferd. 11. (Gólya-palota)

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt.
székhelye Cluj, Strada Barca L. Fog. 11.
Telefon: 0-77.

Közzététel
No. 224715/939

Szerkesztő és kiadó:
tit: C.uj, S. Baron L. P.

Telefon: 0-77. Előfizetés: Ára: 12.000. Előfizetés: 12.000. Előfizetés: 12.000.

Tatarescu zett Cor és a korona parasz

Az alkotmányos front

A miniszterelnök nem

Constanța, szeptember 25. Az e közvéleménye féltégyelt arra, sőt szeptember 24-én mondt el Tatarescu miniszterelnök a prefektusok tén. Ez a beszédet hetek óta vádolták. Az ellenzéki pártok ték, hogy a constantai beszéd a lesz a kormányának, míg a liberális hirdette, hogy a miniszterelnök ebbőlomból kifolyólag végleg le fog ellenzéki pártokkal.

Objektíven meg kell állapítani, hogy a beszéd azok, akik azt hitték, hogy a kormány utolsó árját fogja Constantan zett.

a legoptimistább ellenzéki politikai körökkel szemben, ezután a beszéd a kormány szilárdan áll a helyén, előre nincs kilátás arra, hogy a hatalmat akormelyik ellenzéki párt fogja átvenni.

Vizsgolt az is biztos, hogy az ellenzéki pártok meg fogják szerezni a hatalmat. Dumitrescu beszédében olyan éles szavakat mondani különösen Maniu ellen, az zeti parasztpárt aligha fog szó nélkül Jellemző hogy a miniszterelnöknek volt arra is, hogy az ellenzéki pártok ossza. Beszédében kétféle ellenzéki pártot emlegetett meg: egy tisztességes és tisztelettel, nyilván azzal a szándékkal, hogy az általa tiszteltnek bélyegzők támadásaival szemben biztosítsák a megdicsért ellenzéki pártok jait és támogatását.

A miniszterelnök nagy expozéje tyeit egyébként a rádió is közvetve denekelött leszögezte, hogy kizárólag a kormány és az ellenzéki pártok közötti viszonyt kell tisztázni. Arról, hogy a kormány mit tett meg eddig és mi a programja, majd a parlament előtt fog expozé.

Kötelességemnek tartom
Tatarescu — tájékoztatni az orszá-
genzéki megmozdulások igazán
hogy a közvélemény helyt tudjon
ellenzéki pártok agitációjával szemben
ellenzéki van kormányunknak: az
amely alkotmányos szokások kere-
működik. Ide tartoznak Iorga, A
Goga, Junian és Vaida-Voevod pár-

a másik ellenzék, amely gyűlölet-
vagy burkolt agitáció segítségével
előjárt,

amely cél nem más, mint a kormány-
szak által való megbuktatása. Ebből
ellenzéki pártok tartoznak Mihalache
Averescu marsall, valamint Brătianu
is.

Az alkotmányos front:

— Az alkotmányos frontot úgy
hetném: a siránkozó frontja. E
sajnálkozó mosolyról egyebet aligha
a közvéleményben. Nem felejtetheti
szág, hogy azok, akik az alkot-
testőreinek vallják magukat, nem
régén vett teljesen alkotmányellen-
leleikben vettek részt. Legmélyebb
adódom Averescu marsall katoná-
nak, a helyzet azonban az, hogy
pártja nem képvisel komoly politikai
tást és ezért igyekezett a hatalma-
nyellenes uton megmozdítani.
Minthogy kísérlete nem sikerült